

Koroiset

2/2017

Koroinen | Röntämäki | Halinen | Oriketo | Metsämäki

Kengurut seikkailivat yöretkellä s. 4

Irina tuntee veden voiman s. 6

Erkin Tuomiokirkko sopii joka käteen s. 16

KoroiSet ilmestyy

Neljä numeroa vuodessa:
vuonna 2017 maalisk., touko-,
syys- ja joulukuussa

Jakelu

5500 kpl, jaetaan kotitalouksiin
ja yrityksiin seuraavissa Turun
kaupunginosissa: Koroinen,
Räntämäki, Halinen, Oriketo,
Metsämäki

Julkaisijat

Halinen-Räntämäki -seura,
Halisten omakotiyhdistys, Hamaron
pienkiinteistöomistajain yhdistys ry,
Maarian seurakunnan Itä-Maarian
alueneuvosto, Turun kristillinen
opisto, Elävän Kulttuurin Koroinen

Vastaava toimittaja

Tapio Jokinen,
puh. 050 572 2530,
jokinen.tapio@netti.fi

Toimituskunta

Ann-Christin Antell, Tytti Issa-
kainen, Tapio Jokinen, Johanna
Lampinen, Pirjo Lehtinen, Timo
Leinonen, Jussi Nurmi, Pertti Pus-
sinen, Pirjo Ranti, Laura Tikkanen,
Virpi Lummevuo

Toimitus

aineisto@koroinen.fi

Kansikuva

Aurajoelta avautuu vehreä näkymä
kohti Koroisten kartanon rakennuk-
sia. Kuva: Terhi Arell.

Ulkoasu

Janne Peltonen

Painopaikka

Finepress Oy, Turku

Ilmoitusmyynti

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530,
jokinen.tapio@netti.fi

Ilmoitusaineistot

Valmis ilmoitusaineisto pdf-muo-
dossa osoitteeseen ilmoitukset@
koroinen.fi viimeistään 2 viikkoa
ennen lehden julkaisuviikkoa

**Ilmoituksen suunnittelu
ja tekstiladonta**

Ilmoituksen taitto- ja muutostyö:
50 e/tunti, yhden tunnin veloitus on
minimitaksa. Aineisto osoitteeseen
ilmoitukset@koroinen.fi viimeistään
2 viikkoa ennen lehden julkaisu-
viikkoa.

Maksuliikenne

Liedon Osuuspankki
471330-230411

Lehden vastuu

Ilmoituksen julkaisemisessa
sattuneesta virheestä lehden
suurin vastuu rajoittuu ilmoituk-
sen hinnan korvaamiseen. Lehti
ei vastaa virheestä, joka ai-
heutuu esim. puutteellisesta tai
virheellisestä ilmoitusaineistos-
ta, puhelinvälityksestä tapah-
tuneesta väärinkäsityksestä tai
epäselvästä käsikirjoituksesta.

Ilmoitushinnat

koko sivu	2310 e
puoli sivua vaaka	1265 e
puoli sivua pysty	1265 e
1/4 sivua	700 e
1/8 sivua	350 e
1/16 sivua	175 e
1/32 sivua	90 e

Alennukset

Vuosialennus 20%
(neljä lehteä/vuosi)

joutsen-
merkki
tähän!

Kohti kesää

Kunnallisvaalit pidettiin Turussa
huhtikuun 9. päivänä. Valtuuston
kokoonpanossa tapahtui huomatta-
via muutoksia varsinkin valtapuo-
lueissa.

Kokoomus menetti kaksi paik-
kaa, eli paikkoja on 17. Sosiaali-
demokraatit menettivät kolme paik-
kaa, eli paikkoja on 12. Sen sijaan
vihreät nousivat valtuuston toiseksi
suurimmaksi puolueeksi 14 paikal-
la. Vasemmistoliitto nousi 12 pai-
kalla yhtä suureksi puolueeksi kuin
sosiaalidemokraatit. Tällä kokoon-
panolla enemmistöjen muodostami-
nen ja sopimuspolitiikan sopiminen
vaikeutuvat.

Alueeltamme valittiin huomattavalla äänimäärällä (1042) **Pentti Huovinen** kokoomusryhmästä.

Toivotaan valtuuston työskentelyyn
yhteistyötä ja ymmärrystä kaikkien kesken.

Polttolaitoksen tontti Polttolaitok-
senkadulla tulee uudelleen kaavoitettavaksi. Tällä hetkellä polttolaitoksen alueella on erityisalueen kaava esimerkiksi polttolaitokselle. Tätä ei voida jatkaa, vaan kaavaehdotuksessa tulee huomioida tontin sijainti asutuksen keskellä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sen suunnittelualueella Oriketo 41-2 toimii Orikedon polttolaitos, joka käyttää pääasiallisena polttoainena oksia, puiden latvuksista koostuvaa metsäntähdihaketta. Turun Seudun Energiatuotanto Oy (TSE) suunnittelee Orikedon puretun jät-

teenpolttolaitoksen tontille (Polttolaitoksenkatu 13 b) polttoaineiden varastointia ja muuta teollista toimintaa.

Parhaiten tiedonkulku toimii valmistelijan kautta. Jos haluatte tulla tapamaan valmistelijaa, niin olettehan ystävällinen ja varaatte tapaamisajan suoraan valmistelijalta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa. Viimeisin versio on saatavissa valmistelijalta tai internetistä kaavahaun kautta.

Kaavan valmistelijan yhteystiedot:

Ympäristötoimiala/Kaupunkisuunnittelu. Kaavoitusarkkitehti Sissi Qvickström. Puhelin 040 1842 335. etunimi.sukunimi@turku.fi.

Lehden lukijoille toimitus toivottaa hyvää ja lämmintä kesää!

Tapio Jokinen
vastaava toimittaja
Lounais-Suomen Diabetes ry:n
hallituksen puheenjohtaja

Henri Kirkanen

Juhannuskoivut tuoksuvat pian Maarian pappilan tulokäytävässä ja kutsuvat juhlijoina viettämään suloista suven juhlaa.

Pappilan kesän iloiset juhlat

**Koko kansan
kevätjuhla**

Kaikille avoin kevätjuhla Maarian pappilassa 18.5. kello 18. Lauletaan keväisiä lauluja. Ohjelmassa muun muassa Halisten kahvilan kuoro, runoesitys, tietokilpailu, hartaus, kakkukahvit.

**Kepeästi kesään
-laulutilaisuus**

Tervetuloa laulamaan kesäisiä lauluja torstaina 8.6.2017 klo 18.00 Maarian pappilan piha-
piirissä. Haitari soi ja linnutkin laulavat.

Juhannusjuhla

Juhannusaaton kansanlaulukirkko ja juhannusjuhla Maarian kirkossa ja pappilassa 23.6. kello 18.

Joka juhannus pappilan piha on täynnä keskikesän juhlijoina. Tarjolla ohjelman lisäksi juhannuskahvit ja juhannusmakkarat suoraan grillistä.

Reformaatio2017 Maariassa Pöydän ääressä ja tien päällä

Lutherin pöytäpuheita

Yksin armosta – vastakkainasettelusta yhteyteen
Lutherin pöytäpuheita -tilaisuus Maarian pappilassa ja kirkossa sunnuntaina **7.5.2017 kello 15.00–18.15**

15.00 Saksalaistyylinen kevyt ateria pappilassa

16.00 Keskustelutilaisuus Maarian kirkossa

Helsingin katolisen seurakunnan piispa **Teemu Sippo** SCJ ja Turun piispa **Kaarlo Kalliala** keskustelevat aiheesta. Tilaisuuden juontaa **Kimmo Saares**. Kirkkoherra **Katri Rinne** avaa tilaisuuden. Mukana ovat Turun katolisen seurakunnan Birgitta-kuoro ja Turun tuomio-kirkon kamarikuoro Cappella Cathedralis.

Pyöräretki**Tour de Armo 2017**

20.5.2017 järjestettävä Tour de Armo 2017 on osana reformaation merkkipäivä. Kirkkopäivien yhteydessä tehtävä pyöräilyretki tutustuu alueen keskiaikaisiin kirkkoihin. Pyräsähdyspaikkana on myös Maarian kirkko, jossa on opastus.

Marian päivän messu

Perinteeksi muodostunut Koroisten ristin hartaus Marian päivänä on tänä vuonna messu, joka pidetään **2.7.2017 klo 17** Koroisten niemellä. Messuun on mahdollista kulkea pienellä pyhiinvaelluksella, joka alkaa Maarian kirkolta klo 16.30.

**Kesämessu
Koroisten ristillä**

Marian päivän messu 2.7. klo 17 Koroistenniemellä.

Pieni pyhiinvaellus messuun Maarian kirkolta klo 16.30.

Järj. Marian seurakunnan Itä-Maarian aluetyö.

Hamaron markkinat

tiistaina 6.6.2017

Räimän kentällä.

Järj. Hamaron omakotiyhdistys.

**YLEINEN ONKIKILPAILU
AURAJOELLA 20.5.**

Kalamiehiä ja -naisia kutsutaan jälleen osallistumaan perinteeksi muodostuneeseen onkikilpailuun Aura-joella lauantaina 20.5.2017 kello 9–14.

Kilpailupaikka:

Aurajoki Halinen

Sarjat:

miehet, miesveteraanit 65 v., naiset ja nuoret alle 16 v.

Järjestää: Turun Kala ja Erä ry / KoroiSet-lehti

Yhteyshenkilö:

Ilkka Aronen,
p. 040 572 7618

Kristian-poika ja Mikael-isä katselevat tähtitaivasta Turun kaupungin yllä lastenkirjassa *A sanoi Agricola*.

Paikallishistoriaa parhaimmillaan Aikamoinen Agricola!

Lastenkirjassa arvokas merkkimies on tavallinen isä, joka kertoo elämäntarinansa pienelle pojalleen.

Mikael Agricola on historiasta tuttu suomen kirjakielen isä, jonka vaiheet ovat osa Turun ja Maarian alueen paikallishistoriaa.

Vaikka Agricola merkkimiehenä muistetaan, ei häntä äkkiseltään uskoi lastenkirjan keulakuvaksi. Kokeneen asiantuntijajou-

kon **Tytti Issakaisen, Kaisa Häkkisen ja Maisa Tonterin** lasten- ja nuorten tietokirjassa *A sanoi Agricola* (Lasten Keskus, 2017) hypätään kuitenkin informatiiviselle ja innostavalle aikamatkalle Agricolan elämän vaiheisiin ja ensimmäisen aapiskirjan syntetettiin.

Isän tarina

Kuusivuotias **Kristian** saa isältään ainutlaatuisen lahjan – ensimmäisen suomenkielisen Abckirjan! Lukemisen alkeita tapaileva Kristian innostuu utelemaan isältään Mikaelilta, miten tämä itse oppi lukemaan.

Mainioksi tarinankertojaksi paljastuva Mikael Agricola tempaa näin lukijan aikamatkalle 1500-luvulle.

Teoksessa kuljetaan Mikael Agricolan matkassa Pernan pitäjältä opintielle Viipuriin sekä **Martin Lutherin** oppiin Wittenbergin yliopistoon.

Pekka Rahkosen oivaltava ja hauska kuvitus antaa seikkailulle oivaa potkua ja konkretisoi nuorelle lukijalle ehtiväisen Agricolan vaihteita.

Koulunkäynti ennen ja nyt

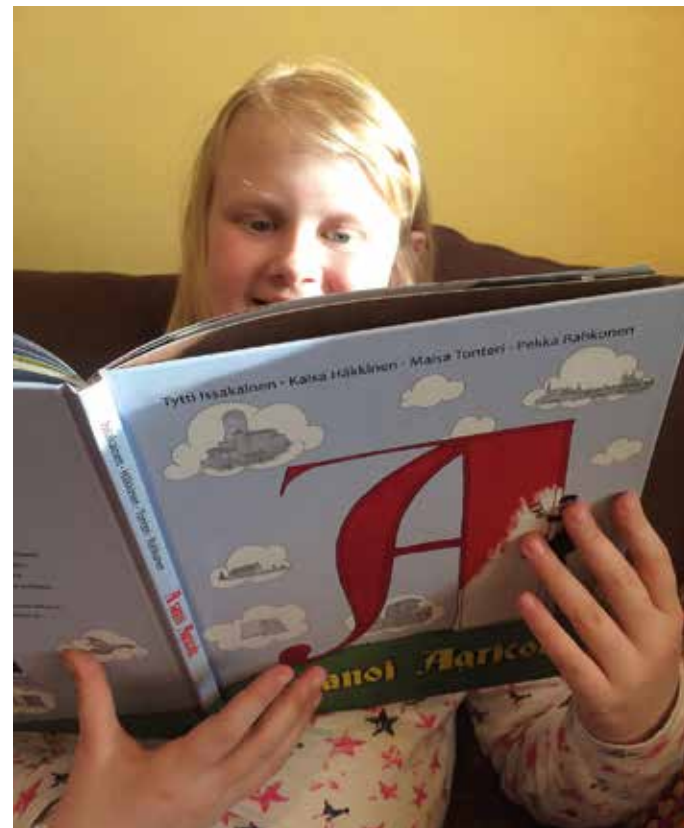
A sanoi Agricola on teos, joka antaa monipuolisia mahdollisuuksia innostua kielestä.

Luin tarinaa yhdessä toista luokkaa käyvän tyttäreni kanssa, jolle aikamatka viisisataa vuotta taaksepäin on täynnä yllättäviä ajatuksia.

Siinä, missä Agricolan aikana kouluun lähdettiin matkojen päähän ja kouluun pääsivät vain riittävän varakkaiden perheiden pojat, saavat nyt koulua käydä kaikki. Siinä, missä Agricolan piti luoda suomen kirjakieli ja kirjoittaa ensimmäinen Abckirja, saavat kaikki koulunsa aloittavat nykyisin oman Aapisen.

Moni itsestään selvä asia näyttäytyy uudella tavalla, kun asiaa ajattelee matkan päästä.

Kuvitetun tarinan lisäksi teoksen lopusta löytyy kattava ja tiivis tietopaketti Mikael Agricolan ja Kristian Agricolan elämänvaiheista sekä suomen kirjakielen synnystä. Tämä antaa aikuiselle hyvän mahdollisuuden päivittää tie-

Amurin Enkelin murrekin nousi lentoon Elsa Kolehmaisena tutustuessa Agricolaan.

tämystään, virkistää muistiaan sekä etsiä vastauksia teoksen myötä herääviin lapsen omiin pohdintoihin.

Sanojen voima ja riemu

Vaikka aikamatkan taittaminen satoja vuosia taaksepäin ei ole lapselle mikään läpihuutojuttu, onnistuu tarina herättämään nuoressa lukijassa monenlaista pohdintaa. Teos konkretisoi onnistuneesti, miten kirjoitettu kieli on pitänyt aikanaan keksii ja miten kieli elää ja muuttuu ajan saatossa. Kuten teoksen Agricola itse asian muotoi-

lee: ”Sanojen siltaa pitkin taivoitamme asioita, joita emme voi nähdä ja koskettaa.”

Alakoululaiselle eri alueiden murteita pohtiva Agricola aiheuttaa oivalluksen riemun:

– Tohon sopisi se Amurin Enkelikin! lapsi keksii ja imitoi Putous-sarjasta tuttua Tampereen murteen taitajaa. Hetkessä kielellä leikkittely kuroo sillan menneisyyden ja nykyisyyden välille.

Teksti ja kuvat: Susanna Salmela

Kuralan Kylämäki viettää kesää

Oi ihana toukokuu!

Kuralan Kylämäen varaslähtö kesäkauteen 27.-28.5. la-su 11-17. Viikonlopun ohjelmassa on kuvia ja kuvaamista monelta kantilta.

*Hans Hästbackan ”Black Kaffinobox”-**valokuvaustyöpajassa** saa kuvata Kuralaa neulanreikäkameralla ja tutustua pimiötyöskentelyyn. Työpajamaksu 3,5 €. Maksuttomassa pajassa tehdään valokuvakehys.

***Kurala vakiovieraan linssin läpi** – Kokeiluverstaalla valokuvia vuosien varrelta.

*Voit myös ikuistaa omalla valokuvauskoneellasi **luonnon ihmeitä ja puutarhan kukoistusta!** Koulu-maisterimme auttaa kuvaamiesi kasvien tunnistuksessa ja opastaa kasviharastukseen.

***Puupäästä maitotyttöön** – Elokuvasuunnistuksella voit etsiä esineellisiä kuva-arvoituksia suomalaisten filmien kultaisilta vuosilta.

*Kuralan kurssien ja työpajojen **kevätinäyttely** Vähä-Kohmon tuvassa.

***Iso-Kohmossa** laitetaan lauantaina salikamari kuntoon kesävierasta varten. Sunnuntaina pidetään pyhää.

***Leikkitupa ja -puoti** odottavat leikkijöitä!

*Pihapiireissä saa **kätkösuunnistaa**. Lampaista laimalla!

Kuralan kesä 1.6.-31.8. ti-su 10-18

Kokeiluverstaalla

Keittiökeksintöjä vuosien varrelta. Toimiiko omatekoinen jäädytyskaappi? Miten valmistat heinälaatikon? Heinäkuussa ti ja to 14–16 avoin työpaja.

Iso-Kohmon talon kesäkiireet

Kotoisia askareita päivittäin, ennalta sovittua puuhaa keskiviikkoisin klo 12–16. Tänä kesänä Iso-Kohmon 1950-lukua elävät emännät saavat kesävieraaksi sukulaisuuden kaupungista. Teini tuo tuulahduksen modernia sukua vanhoillisen maa-laistalon suvipäiviin. Uuden ajan virtaukset saavat talonväen muistelemaan neljänkymmenen vuoden takaisia aikoja. Miten erilaista elämä onkaan 1950-luvulla kuin 1900-luvun alussa!

- 7.6. Jokapäiväinen leipämme paistetaan rukiista
- 14.6. Huolletaan puuliesi. Koululainen pännää ruotsia.
- 21.6. Perinteisiä juhannusherkuja: juustoa ja kaljakeittoa
- 28.6. Vanha emäntä keittää saippuaa, mutta nuorisoa kiinnostavat enemmän iskelmät
- 5.7. Hoidetaan kirjeenvaihtoa ja opetellaan kaunista käsialaa
- 12.7. Nautitaan suven sadosta. Kesäkeittoa ja mustikka-piirakkaa
- 19.7. Kesävieras joutuu mattopyykille, kun emännät järjestävät pöytäliinojaan
- 26.7. Keitetään mehua
- 2.8. Emännät tutkivat isoäitiensä reseptivihkoja
- 9.8. Nuorisokirjallisuutta 1910- ja 1950-luvulla

- 16.8. Uusmuotista ruokaa Ella Kitusen kasvisohjeilla
- 23.8. Leivotaan sekapullaa ja nisua
- 30.8. Teini-ikäisen kouluasu kuntoon

Ötökkäsafarit

4.–6.7., 11.–13.7. ja 18.–20.7. ti-to klo 10–12 pikkututkijat pääsevät kokeilemaan aitoja tutkimusmenetelmiä ja luonto tulee tutuksi ruohonjuuritasolta lähtien. Soveltuu 4–12-vuotiaille, alle kouluikäiset aikuisen seurassa. Hinta 15 €.

Kesämuskarit ja Kanalateatterit Vanhassa Kanalassa

Järjestää Turun ja Kaarinan seurakunnat.
*Ma 5.6 MUSKARIT klo 9.30, 10.15 ja 11.00
*Ke 7.6 Kanalateatteri 2x Koo klo 9.30, 10.15 ja 11.00
*Ma 12.6 MUSKARIT klo 9.30, 10.15 ja 11.00
*Ti 13.6 MUSKARIT klo 9.30, 10.15 ja 11.00
*Ke 14.6 Kanalateatteri 2x Koo klo 9.30, 10.15 ja 11.00
*Ma 19.6 MUSKARIT klo 9.30, 10.15 ja 11.00

Kuralaan on vapaa pääsy! Kahvila ja puoti Omena ja kaneli avoinna museon aukioloaikoina.

Kuralan Kylämäki, Jaanintie 45.
02 2620420
kylamaki@turku.fi
turku.fi/kuralankylamaki
facebook/kuralankylamaki

Kati Haapasalo

Naulaaminen vaatii tarkkaa keskittymistä.

Virve Mäkelä

Rentoa menoa kavereiden kanssa.

Aurinkoinen viikonloppu, 21 aikuista ja 18 lasta, herkullista ruokaa, kengurumaista puuhastelua ja uusia ja vanhoja partiokavereita. Niistä oli Kenguruiden ensimmäinen yöretki tehty.

Kati Haapasalo

Auringonlaskustakin ehdittiin nautiskella.

Kaksi vuotta sitten Maarian Kämmeissä päätettiin kokeilla perhepartio-toimintaa. Perhepartioon ovat tervetulleita kaikki alle kouluikäisten lasten perheet riippumatta siitä, onko vanhemmilla partiotaustaa vai ei. Ensimmäiseen kokoontumiseen lähti mukaan kaksi perhettä ja nyt perheitä on mukana jo reilusti toistakymmentä.

Konkareita ja ensikertalaisia

Perhepartiorryhmä Kengurut lähti maaliskuun alussa retkeilemään Kunstenniemeen.

Yöretki oli Kenguruille ensimmäinen ja saimme mukaan valtavan hienon joukon perheitä. Mukana oli niin

kokeneita partiokonkareita kuin ensimmäistä kertaa partioretkelle lähteneitä.

Tahdoimme saada nykyisen osallistumiselle mahdollisimman matalaksi ja sen vuoksi tarjosimme perheille mahdollisuutta osallistua retkelle joko koko viikonlopuksi tai yhdeksi yöksi. Molempia vaihtoehtoja valittiin lähes yhtä paljon.

Lämmintä yhdessäoloa

Retkellä kengurut pääsivät tutustumaan toisiinsa kunnon ja viettämään aikaa rennosti yhdessä. Pientä ohjelmaakin oli tietenkin järjestetty.

Viikonlopun aikana vietimme yhteistä iltaoh-

jelmaa toisiimme tutustuen, nikkaroimme tauluja, painoimme partiohuiveja ja istuimme iltanuotiolla tikkupullia paistaen.

Sää suosi meitä koko viikonlopun ajan ja saimme nauttia lämmöstä ja aurin-gonpaisteesta.

Kohti tulevaa

Kotiin lähtiessä kaikilla oli hymy kasvoilla, vaikka väsymys varmasti painoikin jo-kaista retkeilijää.

Seuraavalla kerralla, kun tapaamme Kenguru-porukalla, voimme muistella hienoja yhteisiä retkihetkiä. Kesällä aiomme lähteä mukaan lip-pukunnan kesäleirille ja syksyllä on taas luvassa Kenguruiden oma retki. Saa nähdä, kuinka monta innokasta perhepartiolaista saamme silloin mukaan!

Teksti: Henna Jagt

Kati Haapasalo

Tikkupullataikinaa riitti kaikille.

Mikäli haluat mukaan perhepartio-toimintaan, voit kysellä lisätietoja Kati Haapasalolta, kati.haapasalo@gmail.com.

www.nummenmaenapteekki.fi

Avainapteekit

Täyden palvelun apteekki Turussa
Tyksin T-Sairaala vastapäätä

UUTTA PALVELUA!

- lääkehoidon tarkistuspalvelu
- lääkehoidon kokonaisarviointi
- lääketoimitukset päiväannoksiin

APTEEKKI

NUMMENMÄEN APTEEKKI
NUMMISBACKENS APOTEK

NUMMENMÄEN APTEEKKI

Hämeentie 24, 20540 Turku. Puh. (02) 276 4740

AUKI 8.30-21, la 10-18 ja su 12-18. Palvelemme myös ruotsiksi.

TERVETULOAA

TÄYDEN PALVELUN
KOTIMAISILLE
KATSASTUSASEMALLE

Kaikkien ajoneuvojen
katsastukset, rekisteröinnit
ja vakuutukset meiltä vaivattomasti.
Myös venerekisteröinnit.

Palvelemme ma - pe klo 8-17

WP-Katsastus Oy

Tuulissuontie 34, Lieto • puh. (02) 436 4300
www.wp-katsastus.fi

DESIGNRAUTAKAUPPA

SAROKAS

1936-2016
JO 80 VUOTTA

Polttolaitoksenkatu 17 | 20380 Turku | 02 2752 050 | Ma-Pe 8-18 La 9-14

WWW.SAROKAS.FI

Elävien tarinoiden ilta Halisissa

Suomen Punainen Risti järjesti Huudissa maaliskuun lopulla elämäntarinoita esittelevän ”kirjaston”.

Huudi on vastikään avattu Halisissa sijaitseva nuorisotila. Siellä Suomen Punainen Risti toteutti tapahtuman, joka oli järjestetty eräänlaisiksi ”kirjastoksi”. Rasismin vastaisen viikon tapahtumapäivän ideana oli tehdä erilaisia elämäntarinoita tutuksi kävijöille.

Itse havaitsin avoimien elävien tarinoiden illan Vaihda Vapaalle -facebook-sivustolta ja halusin käydä katso-massa uutta nuorisotilaakin.

Paikan päällä minulle ja muille osallistujille jaettiin kirjastokortit, ja ”kirjoja” oli vajaa kymmenkunta kappaletta henkilöitä. Kirjaston kävijät eli me uteliaat ihmiset, kiersimme kuulemassa sitten näiden omaa elämäänsä esittelevien ”kirjojen” luona noin vartin pituisia aikoja.

Lainoja sai tehdä kolme kappaletta.

Kirjat koskettavat

Henkilökohtaisesti tapasin irakilaisen nuoren miehen, joka asuu nykyään Suomessa, venäläisen opiskelijaneitosen sekä ulkomaisen adoptiolapsen suomalaisen äidin. Pienessä ajassa valottuivat erilaiset elämäntarinat välähdyksen omaisesti.

Jaakko (nimi vaihdettu) kertoi olleensa 16-vuotias sodan syttyessä Irakiin. Bagdadissa oli alettu pommitukset aivan yhtäkkiä. Jaakon oli paettava, koska maassa ei ollut turvallista elää. Libanonin, Turkin ja Ukrainan kautta hän oli päätenyt Suomeen. Myös osa hänen perheestään asuu nykyään Suomessa, ja nyt hän oli kiitollinen 28-vuotias suomalainen.

Tammikuussa kaupunginvaltuutettu Muhis Azizi puhui Halisten Huudin avajaisissa toteutuneesta unelmastaan. Maaliskuussa Huudin ”elävä kirjasto” antoi puheenvuoron monille elämäntarinoille.

Nella (nimi vaihdettu) oli venäläinen 20-vuotias vaihtopöytä, joka kertoi tullessaan Suomeen hyvän koulutuksen houkuttelevana. Kävi ilmi, että hänenkin ystäväpiirissään oli tuttuja, jotka olivat menehtyneet Venäjällä leviävän Bluew-

hale-itsemurhapelin takia.

Kolmas kirjani **Niina** (nimi vaihdettu) kertoi olevansa 8-vuotiaan Etiopias-ta adoptoidun pojan suomalainen adoptioäiti. Häntä kummeksutti suhtautuminen ihonväriin. Häntä mietityt-

ti, miksi hän on havainnut, että jos kantasuomalainen äiti ja afrikkalaistaustainen isä kulkevat yhdessä, heihin suhtaudutaan varauksellisesti, mutta kaksi länsimaalaista valkoihoista vanhempaa saavat osakseen ylistystä ja gloo-

riaa, koska he ovat tehneet hyvin adoptoidessaan mustaihoisen lapsen.

Ilta oli mielenkiintoinen. Kiitos Turku ja SPR!

Huudilla kävi
Johanna Lampinen Halisista

MONIPUOLINEN LAATUVALIKOIMA

PIKKUHERKUISTA REILUIHIN RUOKA-ANNOKSIIN!

• VEIKKAUS

- OLUTTA MUKAAN JOKA PÄIVÄ
- MYÖS KALASTUSLUVAT MEILTÄ!

TERVETULOA!

Aukioloajat: ma – pe 8–21, la 12–20, su 12–20

GRILLI JA ELINTARVIKEKIOSKI
HALISTUPA
Emmauksenkatu 1, p. 02 253 9564

RAKENNUSLEVYJÄ vuodesta 1970

Luotettavaa ja hyvää palvelua,
nopeasti ja ammattitaidolla

LEVY-JAATI OY

Autokatu 2, Turku puh. 253 9200
email: info@levy-jaati.fi

Avoinna ark. 8–17

Sahaus-
palvelu

Sujuvaa apteekkipalvelua
matkasi varrella

Meille on helppo tulla!

Ilmaiset parkkipaikat oven vieressä

Invapaikka, pyörätuoliluiska ja
automaattiovet

Avoinna: arkisin 9-19 ja lauantaisin 9-15

Autistenkatu 1, Turku (Satakunnantien varrella)
p. 02 231 7728 | www.raunistulanapteekki.fi

HUIPPUTARJOUKSIA!

www.rinta-jouppi.com

ja

www.auto.fi

yli
2500
vaihto-
autoa

yli
350
matkailu-
ajoneuvoa

Kaikista voit tehdä kaupat myös meillä. Tervetuloa!

TURKU, Piiskakuja 10
puh. 020 777 2430

Netissä yli 2500 ajoneuvoa:
www.rinta-jouppi.com
tai www.auto.fi

AVOINNA
MA–PE 9–18, LA 10–15

Rinta-Joupin Autoliike

Puhelun hinta 0207-alk. numeroon lankapuhelim. 8,28 snt/puhelu + 7 snt/min (alv 23%), matkapuhelim. 8,28 snt/puhelu + 17 snt/min (alv 23%)

Jasmin Inkinen

Halisten Ukot eli Aurajoen keväiset jäälautat ovat olleet historiaa jo 1970-luvulta alkaen. Jäät sulatetaan nykyisin korotetun padon yläjuoksulla. Tänä vuonna jäät sulivat lopullisesti jo noin viikkoa ennen huhtikuun vaihdetta. Toimitusjohtaja Irina Nordman lenkkeili padon maisemissa 5. huhtikuuta 2017. Irina nimi juontaa alkunsa äidinsän sukujuurilta Ukrainan Kiovan läheltä.

Maailman janoa pahempaa on riittävän sanitaation puute

– Maailmassa on nyt oikein kova jano. Mutta vieläkin pahempi kuin jano, on riittävän sanitaation puute, sanoo Turun Vesihuolto Oy:n toimitusjohtaja Irina Nordman. Hän on tyytyväinen Turun tekemiin vesihuollon ratkaisuihin.

Sanitaatiolla tarkoitetaan hygieenistä käymälää ja toimivaa viemärointia.

– Sanitaation puute aiheuttaa tauteja ja varhaisia kuolemia – lapsikuolleisuus on kehitysmaissa vielä erittäin suuri. Hienot kansainväliset tavoitteet siitä, kuinka sanitaatiota pitäisi parantaa ja kuinka kaikilla pitäisi olla riittävästi juo-

mavettä, on saavutettu juomaveden osalta paremmin, mutta sanitaatioissa ei ole päästy lähellekään tavoitteita, arvioi Maailman Vesipäivän merkeissä tehdyssä haastattelussa Turun Vesihuolto Oy:n toimitusjohtaja Irina Nordman.

– Suomessa tilanne on hyvä. Me olemme alueella, jossa pohjavettä muo-

dostuu ja jossa on myös hyvät luontaiset pintavesivarat. Meillä on oikeastaan vettä joka lähtöön: pinta-, pohja- ja merivettä. Muistaa kannattaa kuitenkin, että valtaosa maailman makeasta vedestä on sitoutunut jäätiköihin.

– Täälläkin on joissakin paikoissa pohjavettä niin paljon, että kun laittaa reiän maahan, niin vesi oikein pulppuaa maan pintaa ylemmäksi. Lähteitä on myös, ja niitä suojellaan tällä hetkellä aika paljon varsinkin siellä, missä on lähdekasvistoa tai

lähdelajistoa.

– Toisaalta lähteet näyttävät hienoilta ja raikkailta ja niissä on positiivinen vire, mutta lähde on reikä, jossa pohjavesi voi helposti saastua...niissä on siis riskinsä, Nordman pohtii.

Onko Maarian kallioon tehty tekopohjavesivarastoallas toisaalta sitten käytännössä riskiton?

– Se on kalliosäiliö, jossa on moninkertaiset varmistukset, Irina Nordman kertoo. – Veden laatua tutkitaan, seurataan ja siellä on

Turun Vesilaitosmuseo on oikea "alan sali", missä vettä on tehty. Osa "karkeista-järeistä" esineistä on todellisia vedenpuhdistuksessa käytettyjä laitteita.

myös desinfiointi vedelle. Siellä varastoidaan tekopohjavettä, joka on jo prosessoitua vettä, ei enää pintavettä. Pintavedestä valmistettu juomavesi on desinfioitava, ja siksi Saramäestäkin lähtevä vesi desinfioidaan. Kyllä se on ainakin riskittömämpää kuin luonnossa vartioimaton lähdevesi.

– Valtaosa Suomessa satuneista vesiepidemioista onkin syntynyt pohjavesissä. Niissä pohjavedenottoon on päässyt joku eläin, tai on tullut tulvatilanne ja sinne on päässyt pintavettä. Tyypillisesti ongelmia on ollut pienten pohjavesilaitosten yhteydessä. Nokia nyt oli kuitenkin suurehko laitos, missä likaantuminen johtui jäteveden sekaantumisesta vesijohtoverkoston.

Miten luonnehdit nyt keväisen veden laatua Turussa?

– Mehän ollaan nyt oltu 2013 Seijan päivästä lähtien Kokemäenjoen pintavedestä tehdyn tekopohjaveden nauttijoita. Turun Seudun

Vesi on se organisaatio, joka tekee sen tuolla Virtaanharjulla ja tuo 60 km pitkää putkilinjaa myöten veden Saramäkeen, josta se jaetaan edelleen, toimitusjohtaja Nordman selvittää.

– Se on erittäin tasalaatua vettä. Siinä ei ole taannoisia vuodenaikojen vaihteluita ja se on aina suurin piirtein saman lämpöistäkin. Kyllä sen ovat asiakkaatkin huomanneet ja kiitelleet. Ja vaikka sitä edelleenkin pitää käsitellä (desinfioida), niin paljon vähemmän käytetään kemikaaleja, kuin oli Halisten vedessä.

– Toisaalta jos miettii Halisissa tehtyä Aurajoen vettä, niin onhan Aurajoen tilannekin muuttunut vuosien varrella. Aurajoen veden laatu on parantunut valtavasti siitä pahimmasta – jolloin tuli sikalat mieleen. Sieltähän se maku ja haju olivat peräisin. Eli kun lopetettiin kuivikelantalat ja aloitettiin lietelantalat, viettäville joenrantapelloille levitetty lanta oli pian joessa. Viranomaiset ovat sittemmin valvoneet ja muuttaneet

Halisten vesilaitosmuseo veti lähemmäs sata uteliasta tutkimaan vedenteon ihmeitä Maailman vesipäivänä maaliskuussa.

Museo on osin suljettuna kesällä, koska se kokee melko ison uudistuksen, jonka yllätyksellisyttä yleisö pääsee kokemaan Turun päivänä syyskuussa.

lantakäytäntöjä rajusti, ja samanaikaisesti myös täällä Halisissa on tehostettu ja parannettu puhdistusprosessia. Kyllä ”kevään makua” oli häivä havaittavissa aina keväisin Aurajoen vedessä. Ero Virttaan veteen oli aistittavissa ihan selvästi.

– Tällä hetkellä puhutaan vesihuollon toimitusvarmuudesta ja toimintavarmuudesta. Viranomaiset arvioivat tätä muun muassa siten, että jos jostakin syystä päävesilähteestä ei voida ottaa vettä, niin mitä pystytään silloin toimittamaan. Halisten laitos on tämän Turun Seudun Veden teknopohjavesijärjestelmän varalaitos. Jos esimerkiksi pidemmän huoltotoimenpiteen vuoksi teknopohjavettä ei pystytä toimittamaan, silloin vesi täytyy tehdä täällä Halisissa. Turun Seudun Vesi on tällä hetkellä myös se organisaatio, joka omistaa Halisten prosessin ja käyttää ja ylläpitää sitä. Se huolehtii siitä, että laitteet pysyvät kunnossa ja että kemikaaleja on.

Nopeuttavatko Halisten altaat varaprosessin alkamista?

– Altaita on oikeastaan neljässäkin eri rakennuksessa. Valkoinen, vanhin rakennus on 20-luvulla rakennettu. Kun teimme viimeisen muutoksen 2000-luvun alkupuolella, silloin tehostettiin prosessia niin, että me pistimme puolet altaista pois käytöstä. Vanhimman osan lisäksi käytössä ovat lähinnä Aurajokea olevan tiilisiiven altaat. Ne jotka ovat varalaitoskäytössä, ovat täynnä vettä, koska silloin ne on nopeampi ottaa käyttöön. Kyse on aika lailla puhtaasta vedestä, semmoisesta, mitä täällä on pyöritetty. Lietteet on poistettu, Irina Nordman selvittää.

Museo sulkeutuu ja uudistuu isosti ja yllätyksellisesti kesällä.

– Vesilaitosmuseo kuuluu Turun Vesihuolto Oy:lle. Siellä on muidenkin esineistöä. Meillä Aurajokisäätiö toimii siinä yhteiskumppanina ja esittelee sitä. Siellä on avoimien ovien päiviä, muun muassa Maailman vesipäivä, Turun Päivä ja Museopäivä. On pyritty pitämään kerran kuussa tapahtuma yhtenä viikonlopuna.

– Museohan avattiin 1998 ja siihen on tehty yksi vähän isompi uudistus, jol-

loin uusittiin tekstitauluja ja järjestystä. Nyt me teemme vielä isomman uudistuksen Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlan kunniaksi. Museo on osin suljettava muutostöiden tekoajaksi. Laboratorion puoli on tarkoitus pitää kesän ajanakin auki, mutta ns. kemikaalisali on tarkoitus uusia. Jätetään se yllätykseksi, millaiseksi se tulee. Tavoitteena on avautua yleisölle Turun päivänä syyskuussa, paljastaa Nordman.

– Turun Vesilaitosmuseossa on arvokasta ja poikkeavaa se, että se ei ole pelkästään seinät, vaan oikea ”alan sali”, missä vettä on tehty. Osa ”karkeista-järeistä” esineistä on todellisia vedenpuhdistuksessa käytettyjä laitteita. Esimerkiksi tisurikoppi on ollut oikeasti työtila, siis päivystäjän koppi. Eli missä on koko ajan tehty erilaisia kemikaalien mittauksia ja määrien mittauksia. Koettavana on työn dokumentointia puhtaasti.

– Aina ei oikein tajuta, että se mitä tänään tapahtuu, on mennyttä 10 vuoden kulluttua, 20 vuoden kulluttua se on historiaa ja 30 vuoden kulluttua ihmiset eivät ymmärrä, mistä on kysymys. Yritämme tuoda vettä lähemmäksi ihmistä, se on meidän teemamme. Siinä on museon arvo.

Mikä Halinen on sinusta tänään patoineen, kiinteistöineen ja esineineen kokonaisuutena?

– Kyl mää edelleen käytän tästä paikasta nimeä Vesilaitos. Vaikkei tässä vettä tehdäkään, niin tää on vanha vesilaitos, pamauttaa Irina Nordman.

Turun vesihuollon tulevaisuus?

– Aika hyvä tulevaisuus. Turussa on tehty tosi kauaskantoisia ratkaisuja. Sekä Kakolanmäen puhdistamo, että teknopohjavesihanke ovat isoja seudullisia investointeja. Totta kai se hintalappu on kertahankintana suuri, mutta niiden vaikutusaika on niin pitkä, että ne on taatusti myös tuleville sukupolville. Ja meidän yhtiöittämis päätös oli positiivinen verrattuna moneen muuhun, mitä valtakunnassa on nähty, koska sen tavoite oli vesihuollon kehittäminen – ei rahan kääriminen kassaan.

Teksti Jussi Nurmi
Kuvat: Henri Kirkanen

Kalastajia Halistenkosken eteläpuolella Aurajoella 2013.

Kaupunkiluontotapahtuma Halistenkoskella ja Koroistenniemiellä Siipiveikkojen yö

Mitä ihmeen siipiveikkoja siellä nyt sitten on? Onpa paljonkin: perhosia, lepakoita ja lintuja. Tule aistimaan Suomen ihanaa kesäistä luontoa Halistenkosken ja Koroistenniemen ympäristöön lauantaina 17.6.2017 kello 18–24!

Siipiveikkojen yö on yksi neljästä tapahtumapäivästä Metsähallituksen Luonnonpäivät 2017 -projektissa, joka kuuluu Suomi 100-ohjelman hankkeisiin. *Siipiveikkojen yö* -kaupunkiluontotapahtumaa koordinoi Aurajokisäätiö ja se toteutetaan yhteistyössä useiden yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa. Tapahtuma on avoin kaikille ja ilmainen, vain melontaretkeen on ennakkoilmoittautuminen ja pieni osallistumismaksu.

Siipiveikkojen yö -tapahtuman aikana Aurajoen opastuskeskus Myllärintalon (Valkkimyllynkuja 2) ympäristössä on muun muassa kalaporrasesittely, mahdollisuus onkia kalakummien avustamana ja tutustua opastetulla kierroksella vanhan taloryhmän umpipihoihin. Myllärintalon edestä lähtevät illan hämärtyessä myös melontaretki ja lepakkoretki.

Partiolaiset tulevat pystyttämään Aurajoen rantamille kesäyöhön sopivia majoitteita kuten teltoja ja laavun, joita voi kokeilla.

”Perhosbaariin” houkuttelaan perhosia kaikkien nähtäväksi. Illalla on auki myös Myllärintalon kahvio.

Koroisten ristin ympäristössä järjestetään kello 18 alkaen niittotalokoot, jonne toivotaan alueen asukkaita ja muita asiasta kiinnostuneita niittämään yhdessä oleskeluluvan saaneiden maahanmuuttajien kanssa. Elävän Kulttuurin Koroinen ry:n kahvio Koroinen pihapiireineen (Koroistentie 2) ovat myös avoinna.

Koroisten ristiltä lähtee kello 23.30 yölaularietki, jossa kuunnellaan ja ihmetellään yöllä jokirannoilla laulavia lintuja. Ekumeeniseen hiljaiseen kävelyyn voi myös osallistua.

Tapahtuman tarkoituksena on houkutella kaikkia kansalaisia, mutta etenkin niitä, jotka eivät yleensä pääse kosketuksiin Suomen ihanan kesäluonnon kanssa, kokemaan kesäillan ja yön luontoelämyksiä jokirannoilla.

Tule paikalle mieluiten kävellen, pyörällä tai linja-autolla. Autoja varten on rajoitettu pysäköintimahdollisuus Turun Vesilaitoksen parkkipaikalla (aitojen ulkopuolella).

Päivi Joki-Heiskala
Aurajokisäätiö

Ohjelmaa

Halistenkosken ja Aurajoen opastuskeskus Myllärintalon ympäristössä:

klo 18.30 Kalaporrasesittely Halistenkosken kalaportilla Myllärintalon edessä

klo 18-20 Ongintaa kalakummien opastamana, Halistenkoskella kävelysillan eteläpuolella, onkia ja syöttejä on paikalla

klo 18 alkaen ”Perhosbaari”, Myllärintalon ympäristössä houkutellaan perhosia kaikkien nähtäväksi

klo 18-24 ”Yö ulkona” partiolaiset pystyttävät yhdessä kansalaisten kanssa Myllärintalon edustalle erilaisia teltoja, joihin voi tutustua, lettujen ja makkaran myyntiä

klo 18-22 Aurajoen opastuskeskus Myllärintalon kahvila (Valkkimyllynkuja 2) on auki

klo 19-20.30 Umpipihat, vanhat kauniit pihapiirit Myllärintalon pohjoispuolella, opastettu esittely

klo 19 ja klo 20.30 Melontakokeilut ylävirtaan, lähtö Myllärintalon edestä, 12 €/meloja, ennakkoilmoittautumiset www.aurajoki.net

klo 22.00-23.30 Yölaulajakävely, tutustutaan yöllä laulaviin lintuihin, lähtö Myllärintalolta, lopetus Koroistenniemielle

Koroistenniemen ympäristössä:

klo 18 alkaen Niittotalokoot Koroisten ristin ympäristössä

klo 18-22 Kahvila Koroinen (Koroistentie 2) ja pihapiiri ovat auki, Elävän Kulttuurin Koroinen ry

klo 18 alkaen seuraavaan päivään Hiljenty-mispolku, aisteihin vetoavia hiljentymistauluja, Koroisten niemellä

klo 20 ja klo 22 Opastettu hiljainen kävely papin johdolla Koroisten tilalta (Koroistentie 2). Koroisten ristillä meditatiivinen hartaushetki.

klo 23.30 Lepakkoretki, lähtö Koroistenniemeltä

Toivomme tapahtumasta kuvia #siipiveikkojenyö. Paras kuva palkitaan.

Lisätietoja www.aurajoki.net

Hiljentymispolku suviyössä

Siipiveikkojen yönä 17.6. kello 18 alkaen Koroisten niemellä voi hiljentyä luonnon ääressä.

Koroisten kartanolta lähtee hiljentymispolku, jota voi kulkea itsenäisesti. Reitin varrella vaeltaajaa opastavat eri aisteja virittävät tehtävätaulut. Polku johtaa Koroisten ristille. Kello 20 ja 22 hiljentymispolulla kävellään papin johdolla. Ristin luona vietetään meditatiivinen hartaushetki.

Hiljentymispolku on osa Siipiveikkojen yön ohjelmaa. Sen järjestävät Maarian seurakunta/ltä-Maarian aluetyö ja Turun tuomiokirkkoseurakunta.

Annina Herranen

Arkipöytä-palkinto Anita ja Pertti Pussiselle

Anita ja Pertti Pussinen saivat Turun arkipöytäseuran Vuoden Arkipöytä-palkinnon ansiokkaasta toiminnastaan Maarian seurakunnassa.

Pussiset ovat kehittäneet muun muassa suuren suosion saaneet Maarian kirkkoa sekä Maarian kirkkomaata esittelevät opastuskierrokset. He ovat olleet kehittämässä myös Maarian pappilan jouluseimeä ja leivintuvan jo perinteeksi muodostuneita näytelyitä.

Vuoden Arkipöytä-palkinto jaettiin kuudetta kertaa. Se jaetaan tunnustuksena merkityksellisestä, ansiokkaasta ja innovatiivisesta työstä kirkon, hiippakunnan tai seurakuntien ja niiden jäsenten hyväksi.

Tytti Issakainen

Anita ja Pertti Pussiselle jaettiin Vuoden Arkipöytä-palkinto huhtikuussa Maarian kirkossa.

Maa järisee Turussa

Kotiseutuyhdistys Halinen-Räntämäki ry tuottaa vuosien 1917 ja 1918 tapahtumista näytelmän, jota esitetään tulevana syksynä Taimi II -teatterissa. Näytelmä on osa Suomi100-ohjelmaa.

Harri Raittiin käsikirjoittama ja **Mikko Rantasen** ohjaama *Toivon ja tuhon tie* kertoo turkulaisten vallankumouksellisten tiestä muutaman kuukauden aikana vuosina 1917 ja 1918.

Historia auttaa meitä ymmärtämään nykypäivää, todetaan kotiseutuyhdistyksen näytelmätiedotteessa. *Toivon ja tuhon tie* on tulkinta ja muistutus paikallisten tapahtumien vaikutuksesta elämäämme tänäkin päivänä.

Turku oli syksyn 1917 levottomuuksien keskus. Yleinen käsitys, että Turku selvisi vuoden 1918 sodasta vähin vaurioin, on totta.

Huomiotta jää silloin se, että kapinaan tammikuussa johtanut liikehdintä aiheutti vaarallisen tilanteen kaupungissa jo edellisestä toukokuusta alkaen. Julistettiin yleislakko ja toukokuun lopulla lakkolaiset vangitsivat kaupunginvaltuuston pariksi päiväksi. Poliisit pantiin viralta ja järjestystä valvoivat työväen miliisi ja vallankumoukselliset venäläiset sotilaat.

Turun diktaattoriksi nousi häikäilemätön **William Lundberg**. Aseisiin tarttumista vastusti tohtori **Georg Boldt**, vannoutunut sosialisti, mutta myös pasifisti.

Väkeä perustettuihin punakaarteihin värväsivät armoitettu puhuja **Hilda Rajala** ja väkivaltaa kannattava **Tuomas Hyrsky-murto**.

Turun kaupunki on myöntänyt hankkeelle yhteisöavustuksen. Yhteistyökumppani on muun muassa Kaarina-Teatteri ry.

TOIVON JA TUHON TIE

Vallankumous Turussa 1917-1918

Käsikirjoitus: **Harri Raitis**
Ohjaus: **Mikko Rantanen**

pe 3.11. klo 19.00
su 5.11. klo 17.00
ke 8.11. klo 19.00
pe 10.11. klo 19.00
su 12.11. klo 17.00
ke 15.11. klo 19.00
pe 17.11. klo 19.00
su 19.11. klo 17.00
ke 22.11. klo 19.00
pe 24.11. klo 19.00
su 26.11. klo 17.00
ke 29.11. klo 19.00

Lokerot:

- kartonkipakkaukset
- keräyspaperi
- pienmetalli
- pakkausmuovi

Saatavana myös astiaan kiinnitettävä pariston-keräyslokeri.

TAIMI II – PUUTARHAKATU 21 – TURKU

Turun kaupunki on myöntänyt hankkeelle Suomen itsenäisyyden juhluvuoden yhteisöavustusta tuottajayhteisölle, Kotiseutuyhdistys Halinen-Räntämäki ry:lle.

Yhteistyökumppaneina Raittiusyhdistys Taimi II, Kaarina-Teatteri ry

www.koroinen.fi

YY

KAA

KOO

NEE

Lokerot:

- kartonkipakkaukset
- keräyspaperi
- pienmetalli
- pakkausmuovi

**LAJITTELU
KÄY HELPOSTI
KUIN YHTEENLASKU.**

Nelilokero on oma keräyspiste kotipihallasi. Unohda jätteiden turhat välivarastoinnit ja lajittele ne suoraan nelilokeroiseen astiaan!

Tyhjennyksen hoitaa nelilokeroinen erikoisauto, joka pitää jätteet erillään ja kuljettaa ne hyötykäyttöön. Kun vaihdat Nelilokeroon, saat näppärän kierrätyspisteen ja teet ympäristölle palveluksen.

Kysy lisää asiakaspalvelustamme ja tee tilaus!

www.nelilokero.fi
010 636 5000

www.lassila-tikanoja.fi

► JÄTEHUOLTO JA KIERRÄTYS ► KIIINTEISTÖHUOLTO JA -TEKNIikka ► SIIVOUS JA TUKIPALVELUT
 ► VIEMÄRIHUOLTO ► KORJAUSRAKENTAMINEN ► PROSESSIPUHDISTUS ► YMPÄRISTÖRAKENTAMINEN

Kaupunginosaviikko Nummi-Halinen 14.5.–21.5.2017

sunnuntaina 14.5.

Juhlitaan äitiä

Äitiänpäivää voi viettää tänä vuonna Maarian kirkossa ja pappilan keväisessä puutarhassa. Toukokuun 14. päivänä on luvassa piknik sekä tekemistä niin lapsille kuin aikuisille. Tapahtuma käynnistää Nummi-Halinen-kaupunginosaviikon.

10.00 Messu

Maarian kirkossa vietetään messu, jossa avustaa Kotiseutuyhdistys Halinen-Räntämäki ry.

Pertti Pussinen

11.30 Kylvön siunaus

Messun jälkeen siirrytään lähipeiton laitaan, jossa tarjotaan kirkkokahvit ja siunataan kevään kylvöt pelloilla ja puutarhoissa. Kylvön siunauksen toimittaa **Mikko Laurén** avustajinaan **Pertti Pussinen, Pirjo** ja **Heikki Ranti** sekä lapsia.

12.00 Kaikki piknikille

Kello 12 alkaa piknik ja toimintaa pappilan tallissa ja pihapiirissä. Piknikille voi tuoda joko omat eväät tai osallistua seurakunnan järjestämään ruokailuun. Tarjolla on kotiruokaa, jonka hinta on 2 €/aikuinen ja 1 €/lapsi.

Ruokailun jälkeen ohjelmassa on mm. ulkoilua, toimintarata ja askartelua lapsille.

Jotta ruoka ei lopu kesken, ilmoittautuminen ruokailuun 11.5. mennessä Anne Saarnille sähköpostilla tai tekstiviestillä anne.saarni@evl.fi, p. 040 3417 156.

14.00 Tarinoita keskiajasta asti

Kello 14.00 kuullaan Maarian pappilan ja pihapiirin tarinoita. FM **Sami Männistö** kertoo Maarian pappilan historiasta ja pihapiirin ainutlaatuisuudesta.

Pappilan piharakennukset ovat

avoinna ja myös keskiaikaiseen kellariin voidaan kurkistaa.

Äitiänpäivän tapahtuman järjestävät Maarian seurakunta, Itä-Maarian aluetyö ja Kotiseutuyhdistys Halinen-Räntämäki ry.

Tervetuloa pappilaan, Maunu Tavas-tinkatu 2!

maanantaina 15.5.

18.00 Wanhan Halistenkylän umpipihat

Opastettu kävelyretki Wanhan Halistenkylän umpipihoihin. Opastajana FM **Sami Männistö**. Puutarhakahvit. Kokoontuminen Valkkimyllynkuja 1. Järjestää Halinen-Räntämäki ry.

tiistaina 16.5.

17.00–20.00 HaliSilta Halisten koulun pihalla

Perinteinen asukkaiden yhteinen kevättrieha tarjoaa monipuolista tekemistä koko perheelle. Tapahtuman avaa Turun kaupungin aluekoordinaattori **Katri Arnivaara**. Illan aikana Sirkus-Union esiintyy, musiikkia, ponijalua, liikuntaneuvontaa ja mittauksia, nuorisotila Huudin toimintapiste, piirustuskilpailun palkintojen jako, Halisakka ja -ukko julkistetaan, puffetti, lettuja ja grillimakkaraa, kirputori, TVT:n infopiste ym. Paikka: Halisten koulun piha, Paavinkatu 13. Järjestää Halinen-Räntämäki ry yhteistyökumppaneineen.

17.00 Auli Vuorelan piirrosnäyttely Pakan taloja 1940–1950-luvuilla

Näyttelyn avajaiset ja esittely Nummen kirjastossa, Töykkälänkatu 22. Näyttely on esillä kesäkuun loppuun asti.

keskiviikkona 17.5.

18.00–20.00 Punainen Turku 1917-1918

Dosentti **Rauno Lahtinen** kertoo tapahtumista ja henkilöistä kirjansa Punainen Turku 1917-1918 pohjalta. Nummen kirjasto, Töykkälänkatu 22. Järjestää Halinen-Räntämäki ry.

14.00–15.45

Valokuvat ja niiden käsittely Omaishoitokeskus, Vanha Hämeentie 105.

torstaina 18.5.

14.00–16.00 Historialuento Nummen kylä Alueen historiasta kertoo **Markku Luoto**.

00.00 (?) Tästä sielun herkut Mikael Agricolan runoja Turun Lausuntakerhon esittämänä. Kahvitarjoilu. Järj. Katariinanseurakunta ja Nummenpakanseura. Simolan talossa Papinkatu 2.

18.00 Pakan Paserus

Vanhalla Hämeentiellä. Nyt visioidaan huomispäivää, miltä haluamme Nummenpakan valtaväylän näyttävän tulevaisuudessa. Visionäärinä toimii Rakennusperinteen Ystävät ry:n pj, Pakan Tyttö ja Paserusmes-tari, arkkitehti **Viri Teppo-Pärnä**. Tule kertomaan oma näkemyksesi! Kokoontuminen Lauri Viljasen puistossa klo 18. Järj. Nummenmäen Pientalot ry.

15.00–21.00 Myllärintalon kahvio avoinna.

Valkkimyllynkuja 2.

perjantaina 19.5.

17.00–19.00 Avoimet ovet Vesilaitosmuseossa

Tutustumista oppaan johdolla vesilaitosmuseoon ja veden puhdistuksen historiaan Turussa. Halistentie 4. Järjestää Aurajokisäätiö.

19.00–21.00 Siltatanssit

Iloisesti vanhan tanssimusiikin tahdissa Halisten vanhalla sillalla. Tanssit tahdittaa tuttu turkulainen **Ari Rantanen** taustajoukkoineen. Tanssi on liikuntaa, tule Halisten sillalle ja pistä jalalla koreasti pari tuntia! Järj. Nummenmäen Pientalot ry.

Myllärintupa kosken rannalla on avoinna klo 21 asti. Valkkimyllynkuja 2.

lauantaina 20.5.

10.00–14.00 Kirpputori Lauri Viljasen puistossa

Tammitien ja vanhan Hämeentien kulmauksessa. Tule myymään, tule ostamaan! Myyntipaikkavaraukset p. 050 918 5027, hinta 5 € jäseniltä. Eijäsenetkin ovat tervetulleita, myyntipaikka heille 10 €. Kirppikselle voit tuoda lasi- ja metallijätteesi. Puistossa on L&T:n keräysastiat niitä varten ja edustaja kertomassa kierrätyksestä ja keräysastioista. Järj. Nummenmäen Pientalot ry.

14.00 Ekumeeninen rukoushetki Ravattulan Ristimäen kirkolla. Rukoushetken toimittavat **Martti Hirvonen, Ilo Durac** ja **Peter Gebara**. Tutkija **Juha Ruohonen** kertoo löydöstään ja uusimmista tutkimustuloksista. Opastettu kävely lähtee kirkolle klo 13 Kuralan kävelysillan

Timo Leinonen

Tapio Jokinen ja Pirjo Ranti julkistivat lasten piirustuskilpailun tulokset keväällä 2016.

(ent. Kampiföri) luota. Järj. Kuralan Kylämäen ystävät ry, Turun klassikot ry ja HOSJ Auranmaan komentajakunta ry.

12.00–17.00 Koroisten tila

100 vuoden molemmin puolin Lähihistorian seminaari Koroisissa, Koroistentie 2. Katso Koroisten Kyläpäivien ohjelma sivulla 11. Järjestää Elävän Kulttuurin Koroinen Ry.

sunnuntaina 21.5.

10.00 Kaatuneiden muistopäivä Seppeleenlasku kello 10 Katariinan hautausmaan Sankaripatsaalle. Paikalla Kaarinan VPK:n kunniavartio. Kaikki Nummenmäen asukkaat, järjestöt ja toimijat voivat osallistua tähän tilaisuuteen. Kokoontuminen

hautausmaan portilla Kirkkotie 46 kello 9.50.

Opastettu hautausmaakierros

seppeleenlaskun jälkeen noin kello 10.15. Oppaana Turku-opas Airi Forsell. Järj. Nummenmäen Pientalot ry.

9–17 Työtä ja ilonpitoa isovanhempien aikaan Perinnetapahtuma Koroisissa, Koroistentie 2. Katso Koroisten Kyläpäivien ohjelma sivulla 11. Järjestää Elävän Kulttuurin Koroinen Ry.

Kaupunginosaviikko Nummi-Halinen yhteyshenkilöt:
Halinen: Pirjo Ranti p. 0505343523, pirjo.ranti@gmail.com
Nummi: Ulla Vahtera p. 0405146896, ulla.vahtera@gmail.com

Turun KOTIPESULA oy
MATTOJEN JA KODINTEKSTILIJEN
PALVELUPESULA
Ruunikkokatu 3
Oriketo, Turku
Puh. 02-238 7799
Avoinna
ma-to 9.00-17.00
pe 9.00-15.00
la-su suljettu
www.turunkotipesula.fi

Maarian Myllyojalla Tapahtuu

c/o Marja-Liisa Haapa-aho
Paimalanatie 374, 20460 TURKU
ks. www.ruusuportti.fi
Tilaisuudet järjestää Ruusuportti ry
Tervetuloa

LUOTETTAVAA, JOUSTAVAA
JA MONIPUOLISTA
KIINTEISTÖHUOLTOPALVELUA
JOKA TALON TARPEISIIN

TURUN KIINTEISTÖÄSSÄ OY

0400 521 258

RIIMUKATU 12 20380 TURKU Fax 02 238 8295

huolto@kiinteistoassa.fi www.kiinteistoassa.fi

• HUOLTOTYÖT
• SIIVOUKSET
• ULKOALUEIDEN HOITO
• HARJAKONEPALVELU
• PÄIVYSTYKSET
• SIJAIUUDET

WIKLUNDIN APTEEKKI

**kukkakauppa
NUMMEN NARSISSI KY**

Vanha Hämeentie 29
Turku
Puh. 02 237 2005

AVOINNA:
Ark. 9.00–18.00
La–Su 9.00–14.00

Miksi hankkisin uuden kun voin kunnostaa vanhan?

Huhtikuussa 2014 kolme vuotta sitten Maailmanpyörä Koroinen – pyöräkirppis – avasi ovensa Koroisilla. On aika päivittää, mitä maailmaa parantavalle yhdistykselle kuuluu. Haastateltaviksi ovat lupautuneet **Pepe Mikkonen** ja **Teemu Erkko**, jotka eivät pelkää upottaa käsiään likaan.

Maailmanpyörä Koroinen ry perustettiin käyttämään hyödyntämättömiä resursseja.

– Yhdistys tahtoo lisätä ihmisten ymmärrystä siihen, että kun tavara on kerran tehty, niin sitä voi käyttää niin pitkään kuin siitä materiaalia irtoaa ja sitten sen materiaalinkin voi vielä hyödyntää, Pepe Mikkonen kertoo yhdistyksen tarkoituksesta.

– On myös mukavaa saada ihmisille mielekästä puuhastelua. Jos jotkut tykkäävät värkätä polkupyöriä, niin se on hyvin konkreettista asiaa.

Perustajina oli kehitysmaakauppalaiva Estellen vanhoja jääriä.

– Perustajat olivat insinöörejä, konemestareita, kaiken asian osaajia ja sitten mukamas kaiken asian osaajia, ettei tule liioiteltua, naurattaa Pepe Mikkonen.

Toiveena on, että yhdistykseen liittyvä ihminen myös toimisi. Tehtäviä on monenlaisia: romujen kuljettamista, pyörien hakemista, paperitöitä, ideointia ja myyntipäiviä.

Teemu Erkko toteaa, että kädet tulee myös uskaltaa panna likaisiksi.

– Mitään ei kuitenkaan tarvitse tietää etukäteen, korostaa Erkko.

– Tällöin on suurin potentiaali oppia, kun ei tiedä mitään, täydentää Mikkonen iloisesti hymyillen.

– Yhdistyksen jäsenmaksu on 10 euroa ja jäsenyys on voimassa aprillipäivästä aprillipäivään, virnistele Mikkonen.

Polkupyöräkirppiksen toimitila on Turun kaupungin omistama entinen kunnostettu navetta ja varasto.

– Asuin lähistöllä, ja Elävän Kulttuurin Koroinen (EKK ry) ry etsi yhteiskumppaneita, joiden toiminta sopii heidän toimintaideologiaansa, Pepe Mikkonen kertoo.

– Toimitilat omistaa Turun kaupunki ja Maailmanpyörä Koroinen on EKKry:n alivuokralainen. Pyöräkirppiksenä toimiva rakennus on ollut alun perin vanha navetta ja varasto ja sitä piti kunnostaa puoli vuotta ennen, kuin toiminta oli mahdollista. Esimerkiksi sisätilojen seinät valkaistiin.

Maailmanpyörä Koroisten polkupyöräkirppis on avoina kahtena päivänä viikossa ja osallistuu erilaisiin yhteistyökumppanien tapahtumiin.

Polkupyöräkirppiksellä on kaksi sovittua päivää, torstait ja sunnuntait, jolloin Maailmanpyörä Koroisista on paikalla joku yhdistyksen jäse-

nistä.

Joka torstai on neuvonta- ja kasvatuspäivä eli niin sanottu itsehoitopäivä, jolloin kävijät voivat värkätä omia polkupyöriään kello 10 ja 18 välillä.

– Pikkupojat ovat tulleet tekemään polkupyöriä ihan alusta asti, pajan pyörittäjät kertovat. – On ollut fiksikenttisiä ja polkupyöräntekijäin paikkaajia.

Yhdistyksen alkuvaiheessa oli myös systemaattisia pyöräkeräyksiä. Enää ei tarvitse mainostaa toimintaa, vaan kiinteistöt ja niiden isännöitsijät tietävät lahjoittaa polkupyöriä Maailmanpyörä Koroisiin.

Vuonna 2016 autettiin myös turvapaikanhakijoita kunnostamaan polkupyöriä. Tuolloin oli Mikkosen mukaan pyörienkorjauksen organisoimisessa jonkin verran haastetta, kun paikalle saattoi tulla etukäteen ilmoittamatta kymmenenkin pyörän tarvitsevaa henkilöä.

– Hankalaa oli, kun ei ollut yhteistä kieltä, jolla kommunikoida, nauraa Erkko.

– Välillä pyöräkirpparilla aikataulut paukkuivat, kun ei millään halunnut päästää ihmisiä lähtemään, ennen kuin oli saatu pyörä korjattua.

Pakolaisia autettiin kunnostamaan kaiken kaikkiaan noin satakunta pyörää. Muutaman kuukauden aikana kunnostettiin jopa kolminkertainen määrä pyöriä tavanomaiseen verrattuna. Pyörät lahjoitettiin, ja tässä

Pepe Mikkonen ja Teemu Erkko pitävät huolta siitä, että Maailmanpyörän kirppikseltä saa kunnostetun menopelin alleen.

projektissa yhteyshenkilönä vastaanottokeskusten kanssa toimi yksi pyöräkirppiksen aktiiveista, **Joshua Gierens**. Lisäksi lahjoitettiin polkupyörän paikkausvälineitä ja työkaluja sekä pipoja ja hanskoja.

Sunnuntait ovat kunnostettujen polkupyörien ja varaosien myyntipäiviä. Sunnuntaisin myydään pyöriä ja varaosia.

– Haluan korostaa, että oleellista on, että otamme vastaan kaikkia polkupyöriä ja niiden osia. Oleellista ovat osat, joita voi käyttää uudelleen. Otamme vastaan siis kaikkea romupyöristä romuun ja pyöriin, selvittää Pepe Mikkonen.

– Kun käyttökelpoiset osat on otettu talteen, loppuosa metallijätteestä menee Topinon kautta metallinkierrätykseen.

Yhdistys järjestää tempauksia, kulttuuri- ja lastentapahtumia.

Erilaisia tempauksia ja kulttuuritapahtumia järjestetään yhteistyössä EKKry:n kanssa.

– Liikennekulttuuri on merkittävä osa suomalaista kulttuuria, myhäilee Mikkonen. – Kirppiksellä on ollut pyöriä maalaamassa eräs taiteilija, eikä tällaisista erikoismaalatuista pyöristä ole joutunut maksamaan enempää kuin muistakaan pyöristä.

Valonian kanssa on tehty yhteistyötä, muun muassa järjestetty polkupyörän korjauksen neuvontaa. Yhdistyksellä on ollut myös

työkokeilijoita ja koulujen TET-harjoittelijoita.

Maailmanpyörä Koroinen on ollut mukana järjestämässä lastentapahtumia. Tällaisina päivinä myytyjen polkupyörien tuotto on lahjoitettu järjestölle, kuten Klovnit ilman rajoja, joiden tavoitteena on ollut tuottaa vaikeissa oloissa eläville lapsille jotain hauskaa muistettavaa. Esimerkkeinä lahjoituksen saajista Mikkonen mainitsee Romanian kaatopaikoilla asuvat lapset ja lapset Kreikan pakolaisleireillä.

Aivan uutena kampanjana Maailmanpyörä Koroinen jakoi huhtikuun aikana runsaat kaksikymmentä lasten 24-tuumaista ja sitä pienem-

pää kunnostettua polkupyörää maksutta pois, Pyöriin sisältyi kolmen kuukauden takuu. Koska lapset vaikuttavat hyvin paljon vanhempiinsa, niin näin kaikki oppivat, että käytettyäkin voi käyttää. Ei aina tarvitse ostaa uutta.

– Miksi aina pitää ostaa uusi, kun vanhankin voi kunnostaa? Tämä on yhdistyksen ideologian mukaista toimintaa, ei hyväntekeväisyyttä, korostavat Pepe Mikkonen ja Teemu Erkko.

Haastattelu ja valokuvat:
Johanna Lampinen

Maailmanpyörä Koroinen on auki sunnuntaisin kello 12–16. Puh. 044 2392203.

Tommi Laitinen

Elävän kulttuurin Koroinen ry järjesti Koroisten tilalla 23.4. Koroinen historian polttopisteenä -seminaarin, joka veti salin täyteen paikallishistoriasta kiinnostunutta väkeä. Seminaarissa kuljettiin esihistoriasta keskiajan läpi kohti omaa aikaamme. Helsingin yliopiston kulttuuri-perinnön apulaisprofessori Visa Immonen esitelmöi aiheesta Koroinen esihistorian ja keskiajan polttopisteenä. Turun museokeskuksen tutkija Tanja Ratilainen kertoi Koroistenniemen rakennusjäänneisiin liittyvistä uusista tulkinnoista ja ajoitustuloksista. Kuvassa Ratilainen tutustuttaa osanottajia opastetulla arkeologisella kävelyllä.

KORONEN ELÄÄ

Turun syntysijoilta

Elävän kulttuurin keskukseksi

KORONEN ELÄÄ on Elävän kulttuurin Koroinen ry:n hanke. Siinä palataan Suomen historian juurille, opetellaan yhdessä taitoja, joita ilman itsenäistä Suomea ei olisi rakennettu, siirretään eteenpäin perinnetietoa ja kohdataan rohkeasti muuttuva ja monikulttuurinen, tulevaisuuden maailma.

Valtakunnalliseen Suomi100-ohjelmaan kuuluvan hankkeen yhteisölliset tapahtumat kiinnittyvät vahvasti Suomen vuodenaikoihin ja vuotuisjuhliin. Seminaarien, työpajojen ja kurssien aiheina on muun muassa paikallinen historia, luonnonmateriaalien käyttö, käsityö- ja viljelyperinteet sekä kulttuurien kohtaaminen ja suvaitsevaisuus. Juhlissa soi laulu ja leikki.

Hankkeen toimintakulttuuria kuvaavat ekologisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestäväan elämään pyrkivän permakulttuurin perusteet: Huolenpito maasta, Huolenpito ihmisistä ja Reilu jako.

Tapahtumapaikkana on idyllinen Koroisten tila Turun Aurajokivarrella (Koroistentie 2).

Lisätietoa **KORONEN ELÄÄ**-hankkeesta ja sen tapahtumista: <http://suomifinland100.fi/project/koroinen-elaa-turun-syntysijoilta-elavan-kulttuurin-keskukseksi/>

Elävän kulttuurin Koroinen ry:n toiminnasta lisää osoitteessa www.koroinen.info.

Tommi Laitinen

Ohjelmaan lomittuivat Tuija Kuoppamäen esittämät laulut eri aikakausilta sekä muinaisemäntä Marja Hartolan loihtimat keski- ja pula-ajan antimet. Lopuksi halukkaat pääsivät Taikuripoika-hevosien karräykkydillä Maarian kirkolle tutustumaan seinämaalauksiin Pertti ja Anita Pussisen draamaopastuksessa. Kuvassa Taikuripojan ja Pauli Poreman kyytiin on päässyt Elävän kulttuurin Koroinen ry:n puheenjohtaja Terhi Arell, joka vastasi pääosin seminaarin ohjelmasta.

Heijastuma-näyttelyn kuratooinut Harry Siivonen ja teosten tekijä Markku Laitakari näyttelyn avajaisissa.

Tarinoita ihmisistä ja heidän menneestä maisemastaan

Heijastuma on paikallishistoriaa kuvaava näyttely, jonka FM, taidegraafikko Markku Laitakari on koonnut Koroisten kartanoon.

Näyttely koostuu valokuvista, jotka kertovat hänen omasta suvustaan, Koroisten kaivauksista ja Maarian kirkon rikkaasta kuvamaailmasta. Kuvista paljastuu ajan tuoma muutos ihmisten elinympäristöön. Kuvankäsittely antaa syvyyttä, heijastumaa, teoksiin.

Näyttely panee pohtimaan muuttumista, jonka keskellä elämme. Kuitenkin menneisyys säilyy ympärillämme. Toivottavasti myös konkreettisenä eikä vain menneisyyden heijastumana.

Näyttely on avoinna Koroisten kartanossa ainakin kesäkuun alkuun saakka. Kartano on auki sunnuntaisin klo 12–16 sekä tapahtumien aikana. Markku Laitakari ja Harry Siivonen esittelevät näyttelyn 21.5.2017 klo 15.

Teksti ja kuva: Pertti Pussinen

Terhi Arell

Viimekesäisiin Koroisten tapahtumiin osallistuttiin vilkkaasti ja leppoisasti.

Koroisten kevätpäivät 20.–21.5.

Koroisten kevätpäivillä riittää taas ohjelmaa kaiken ikäisille. Nummi-Halisten alueen Kaupunginosaviikojen ohjelmaan kuuluvassa tapahtumassa on muun muassa entisaikojen laulua ja leikkejä, leijatyöpaikka lapsille, musiikkia, Heijastuma-näyttelyn esittely, perinnevisailua, taimi- ja siementori, hunajamaistiaiset, markkinakojuja, dokumentti-esityksiä.

Koroisten kahvila on auki molempina päivinä klo 12 alkaen. Lauantaina riittää elävää kulttuuria ilta-myöhään asti.

Koroisten tila sadan vuoden molemmin puolin

Tänä vuonna kevätpäiviin kuuluu myös valtakunnalliseen Suomi100-ohjelmaan sisältyvät lähihistorian seminaari ja perinnetapahtuma.

Lauantaina 20.5.kello 12–15 esitellään Koroisten tilan historiaa ja nykyistä toimintaa kuvin ja sanoin. Puhujina ovat muun muassa Turun Amk:n luonnonmateriaalihankkeissa ja LUMO-keskuksessa toimineet Outi Tuomela ja Päivi Simi sekä Elävän kulttuurin Koroinen ry:n, Maailmanpyörän ja Luo-

mukassin nykyiset toimijat.

Kello 15 alkaen alustus ja opastettu kävely Koroisten vanhojen hyöty- ja lääkekasvien maailmaan, vetäjinä puutarhurit Aaja Peura ja David Stokes. Retken jälkeen Timo Rantakallio Maatiainen ry:stä esittelee maataiskasveja- ja vanhoja suomalaisia eläinrotuja sekä hampun ja pel-lavan perinteistä käyttöä.

Työtä ja ilonpitoa iso-vanhempien aikaan

Kevätpäivät jatkuvat sunnuntaina 21.5. perinnetapahtuman merkeissä kello 9–17.

Hevosmetsuri ja työhevostaitaja Miika Äfelt järjestää maksullisen hevos-peltotyökurssin kello 9–17. Kello 13–14 Miika pitää yleisöluennon Työhevosen mahdollisuuksia Suomessa 2000-luvulla. Myös muuta perinnehjelmaa on luvassa eri ikäisille.

Kevätpäivien ohjelma elää ja täydentyy! Tarkista tuorein ohjelma ja lisätiedot hevostyökurssista: <http://www.koroinen.info> <https://www.facebook.com/koroinen/>

Terhi Arell

KOROISTEN TAPAHTUMIA kesällä ja syksyllä

17.6. Siipiveikkojen yö Aurajoen rantamilla, Koroisten kahvila auki klo 18–22. Normaalisti kahvila on auki sunnuntaisin klo 12–16.

15.7. Lastentapahtuma 2.–3.9. Koroisten kyläjuhlat sekä Maan povesta takan reunalle -saviseminaari yhteistyössä Keraamikkojen Killan kanssa.

11.–12.10. Koroisten monikulttuuriset Kekrijuhlat sekä Ristin tällä ja tuolla puolen -seminaari

26.11. (alustava päivä) Koroinen katsoo kesävään tulevaisuuteen -seminaari

Mikael Agricola –symposiumin seminaariosa keräsi noin 60 asiasta kiinnostunutta osallistujaa Turun kristilliselle opistolle maaliskuisena lauantaina. Tilaisuuden alustajat edustivat kukin omaa tieteenalaansa.

Kaisa Häkkinen kertomassa Agricolaista suomenkielen näkökulmasta. Eturivissä istuvat muut alustajat oikealta lukien Erkki Tuppurainen, Juhani Holma ja Simo Heininen.

Mikael Agricola – myytti ja ihminen

Mikael Agricola on tehnyt ajankohtaiseksi parhaillaan vietettävä reformaation merkivuosi. Kuluvana vuonna tulee kuluneeksi 500 vuotta siitä, kun **Martti Luther** julkaisi teesinsä Saksassa.

– Siitä käynnistyi uudistusliike, joka vaikutti aikoinaan koko Eurooppaan ja sitä kautta koko maailmaan, toteaa tilaisuuden avannut KoroiSet-lehden vastaava toimittaja **Tapio Jokinen**.

Agricola teologina

Teologian tohtori **Juhani Holman** mukaan Agricola on myyttinen henkilö, jopa myyttisempi vielä kuin **Mannerheim**. Näkökulma kumpaa-kin on vaihtunut sen mukaan,

mikä on kulloinkin ollut ajankohtaisen tuntuista. Suomalaiskansalliseen heräämisen aikana 1800–1900-luvulla tarvittiin Agricolaista kaltaisia esikuvia.

Agricola oli ennen kaikkea sillanrakentaja, vanhoillinen ja maltillinen. Hänet voidaan **Simo Heinisen** esittämällä tavalla määritellä humanistiseksi reformaattoriksi, eikä niinkään uskonpuhdistajaksi. Ei voida myöskään yksiselitteisesti osoittaa, että hän olisi täysin omaksunut Lutherin opit saatikka innostunut niistä.

Agricola toimi Turussa seitsemän vuotta piispa **Martti Skytten** apulaisena. Skytten vaikutusta ei ole tarpeeksi painotettu lähteiden puuttumisenkin takia. Skytte oli oppinut

mies ja arvostettu teologi. Turussa vallitsevina suuntauksina silloin olivat reformikatalisuus ja raamattuhumanismi.

Agricolaista ajatuksena oli, että rukouselämän tuli jatkua, niin kuin se siihenkin asti on jatkunut. Rukouskirja on Agricolaista itsenäisen työ. Teologina Agricola oli kirkon keskiaikaiseen perinteeseen rakastunut mies, jolle rukouselämä oli tärkeää. Rukouksissa taas korostui ehtoollisen merkitys.

Lopuksi Holma toteaa, että vielä 1900-luvun alussa Agricolaista pidettiin luterilaisempana, mitä hän on aikoinaan ollut. Nyt häneen voidaan suhtautua ekumeenisemmin. Hänen teologiassaan oli piirteitä raamattuhumanismista, refor-

mikatalisuudesta ja dominikaanien ajattelumaailmasta.

Agricola ja Kustaa Vaasa

Professori Simo Heinisen mukaan **Kustaa Vaasa** ei ollut piispan ystävä. Hän oli selviytynyt Tukholman verilöylystä 1520, jota oli ollut järjestämässä myös silloinen arkkipiispa **Kustaa Trolle**.

Ruotsin tuleva reformaattori **Olaus Petri** oli jo siihen aikaan käynyt Wittenbergissä opiskelemaan. Hän oli oppinut sieltä, että paavin vallalle ei löydy Raamatusta tukea. Vaasa kuunteli tätä mielellään. Reformaatio tarjosi hänelle teologiset aseet kirkon taloudellista ja poliittista valtaa vastaan.

Agricola joutui tekemisiin Kustaa Vaasan kanssa ollessaan opiskelemaan Wittenbergissä. Hän kirjoitti Vaasalle kaksikin anomuskirjettä, ensimmäinen latinaksi ja toinen ruotsiksi. Kumpikaan ei tuottanut tulosta. Koulumestarina ollessaan hän joutui taipumaan Vaasan tahtoon. Koulun tuli asettaa valtiohallinnon tarpeet etusijalle. Hän joutui lopulta eroamaan virasta **Paavali Juusten**in saadessa viran.

Piispa Skytte kuoli 1550. Virka täytettiin kuitenkin vasta 1554. Vaasa halusi vähentää Turun piispan valtaa. Hiippakunta jaettiin. Agricola sai Turun ja Juusten Viipurin hiippakunnan. Jako ei miellyttänyt Agricolaista. Piispan valassa

Agricola oli vakuutettava uskollisuutta kuninkaalleen. Agricola protestoi järjestämällä piispan messun vanha tradition mukaan.

Agricola joutui jo ilmeisesti virkansa puolesta osallistumaan rauhanneuvotteluvaltuuskuntaan Venäjälle 1557. Paluumatkalla hän sitten kuoli 9.4.1557. Hänet haudattiin Viipuriin.

Lopuksi Heininen ikään kuin tiivistä Agricolaista suhteen Kustaa Vaasaan kertomalla Agricolaista tekemästä reunamerkinästä kirjaan, jossa pohdittiin kuninkaan ja tyrannin eroa seuraavasti: ”Kuningas hallitsee kansan tahdosta, kun taas tyranni vastoin kansan tahtoa.”

Agricola suomen kielen luoja

Professori **Kaisa Häkkinen** mukaan Agricola ei ollut ainoa, joka kirjoitti suomenkielillä. Hän oli kuitenkin ainoa, joka sai kirjansa painetuksi. Painetun tekstin merkitys oli vain paljon suurempi kuin yksittäisten käsikirjoitusten.

Agricolaista aikaan Suomi oli erilainen kuin nyt. Asukkaita oli ehkä noin 250 000–300 000. Asutus ei ollut tasaisesti jakautunut. Pohjoisraja oli selkiintymätön. Hiippakuntia oli ensin vain yksi ja Agricolaista tullessa piispaksi kaksi. Pappeja oli 150, seurakuntia 103 ja kaupunkia 6. Kaupungit olivat kansainvälisiä kaupapaikkoja ja ne sijaitsivat

rannikolla. Niiden nimet olivat ruotsinkielisiä.

Raja eri kielten välillä ei liene ollut selvä ja ylittämätön. Suomeakin puhuttiin eri paikoissa eri tavalla, koska ei ollut mitään kielenkäyttöä ohjaavaa kirjakieltä. Suomen yleiskieli on oikeastaan syntynyt vasta 1800-luvulla, ensin kirjoitettuna ja sitten puhuttuna. Yleiskielen esiaste on kehittynyt nykytutkimuksen valossa kaupungeissa. On todettu, että kun ihminen muuttaa kaupunkiin maaseudulta, häviävät vähitellen kaikkein leimallisimmat murrepiirteet. Sitä kautta syntyy ikään kuin yleispuhekieli.

Agricola virsirunoilijana

Professori **Erkki Tuppuraisen** mukaan vuoden 1986 virsikirjassa on kuusi virttä, jossa on viittaus Agricolaan. Osa näistä virsistä perustuu dominikaanisiin hengellisiin lähteisiin.

Tuppuraisen mukaan tekstien laulettavuus ei ollut tärkeää Agricolaalle. Hän ei myöskään suunnitellut suomalaisia virsikirjaa. Hänen jälkeensä uusien suomenkielisten virsien suhteen seurasi tyhjä kausi. Sen päätti vasta **Jacobus Finnon** virsikirja vuodelta 1583. Seurakuntien osallistuminen virsien lauluun yleistyi vasta 1600-luvulla.

Teksti ja kuvat: Timo Leinonen

Agricolaista sisaren jälkipolvia edustanut Juhani Holma kertomassa Agricolaista teologisesta ajattelusta.

Jukka Kasvi

Turkulaisten suosikkiylipuutarhuri (emeritus) Arno Kasvi on tätä nykyä puutarhaneuvos. Uuden arvon anomisessa ovat ensiksi tamperelaiset ystävät panneet tuulemaan. Auttamassa ovat olleet myös Turun yliopiston rehtori ja tietyt professorit. Turkulaiset voivat olla nyt tukemassa myös uuden upean kirjan menestyksessä, jonka tekemiseen uudehko puutarhaneuvos sanoo nähneensä melkoisesti vaivaa.

Mies, joka palaa juuri Kiinasta ja lähtee ylihuomena kukkaloiston Madeiralle ja jolta pullahtaa uusia kasvikirjoja tiuhaan tahtiin. Hän on – kukapa muu kuin emeritus ylipuutarhuri, puutarhaneuvos Arno Kasvi, jonka tapaamme plaraamassa uutta Palstalta parempaa -kirjaansa Turun Kauppahallin Sinisen junan kahviossa.

Miehellä on jo joitakin ”eläkevuosia” takanaan, mutta vuosille on yhä tiukka luku-järjestyksensä ja liikkeellä olo vaikuttaa kiehtovan puutarhamestariamme:

– Se on tietysti työtä vuorotta aina silloin, kun jaksaa, esiintymisiä messuilla ja luentoja eri ryhmille ja kirjaa-kin on tullut väsähtyä silloin sun tällöin ja ulkomailla kukkaoppaana, olen kasvioppaana ulkomailla, selostan talouskasveja, hyötykasveja ja tietysti villikasvejakin, koska se on mun erikoisalani.

Keikoilla Kiinassa

– Kiinan keikkani oli hyvin antoisa, oli jo kolmas järjestyksessä. Ja ensi vuon-

na sinne taas tulee matka, iki-innostunut Arno Kasvi kertoo.

– Kiina eroaa niin paljon viljelyksistämme ja sitten koriste- että hyötykasvien suhteen, että joka kerran opin siellä jotain uutta. Työni on bussissa muun muassa pääoppaan vieressä istumista ja selostamista: ”Huomatkaa tuo kukkiva magnolia, tuolla on persikkapuita, tuolla valtavat omenaviljelmät.”

– Vedän faktoja ja ihmiset laittaa mulle lappuja. Ne kysyy inspiroiduttuaan omista viljelyksistään jossain Kaarinan, Maskun takana, vastaan myös selaisiin.

Madeiralle kukkaloistoon

– Nyt olen lähdössä Madeiralle kukkaloiston saarelle. Siellä ollut nyt tosin pahoja tulipaloja ja floora ylempänä kaupungissa hyvin pahasti tärveltynyt. Siellä on kuminkin paljon katsottavaa ja talvella mä yleensä siellä olen, nyt kyllä aika myöhään keväällä, siellä on suuret kukkararnevaalit.

– Madeiralta lähinnä löytää meille kasveja, jotka sopii huonekasveiksi. Perunoita ja semmosia ei saa tuoda-kaan. Siellä on tosin suuri repertuaari viljelyssä vihaneksia ja kaikkea perunan ja sokeriruo’on väliltä, erilaisia keittiökasveja, todella paljon tomaatteja ja lehtikasveja, joita voi ihan hyvin viljellä meillä.

Retiisejäkin on ruskeasta ihan valkopunaiseen, keltaisiin ja valkoisiin. Retiisiä täytyy aina olla – ainoa haitta sillä on rapsikuoriaiset, täytyy olla harsoa tai huuh-

Neuvokselta taas hyviä neuvoja Palstalta parempaa ja uusia herkkujakin

toa saippuavellillä alkukesästä eritoten, puutarhaneuvos neuvoo.

Juu, juureksia

– Juureksia, muun muassa nauriita, voi pienelläkin palstalla ehdottomasti ruveta kasvattamaan, Arno Kasvi yllyttää.

– En neuvo laatikkoviljelyyn vaan tavalliseen penkki-tiljelyyn. Semmoiseen kuin esimerkiksi kaupunki vuokraa ja jotka on muokattu. Itse täytyy ainakin jonkin verran lannoittaa, kalkita ei tarvitse ja vesiposti on useimmissa ja sitä tarvitaan.

– Sitten täytyy tieteenkin osata viljely ja sen takia tämä kirja on tehty, että tavalliset ihmiset saavat syötävää. Niille oltava jonkinlainen säilytyspaikka, kellari plussaa. Nykyään pystytään pavut, tomaattihillot, raat tomaatit, kaikki syötävä pakastamaan helposti.

Luonnon torjunta-aineet

– Juu, ja niitä luonnon torjunta-aineita täytyy vähän opiskella. Kaikkiin harrastajalehtien keinoihin ei kannata mennä mukaan. Mutta mulla edelleen Ruotsissa Uppsalassa hyviä kasvipatologiystäviä, jotka hallitsevat nämä torjuntamallit, jotka purevat, Arno Kasvi vakuuttaa kokemuksesta.

– Kirjasta löytyy muutamia tällaisia luonnon torjuntamalleja. Mäntysuopaliuos: 2 dl mäntysuopaa, 10 l vettä, noin 20 °C, ainekset sekoitetaan ja lisätään vähän ruokaöljyä, niin teho paranee (uusimmassa muodossa terävoitetty etikalla). Ja chilisumetta, minttuteetä, ”valkosipuliteetä” (75 g silputtua valkosipulia, 10 l vettä). Kauppaankin on jo tullut näitä luonnonmukaisia. Viiden litran ruisku on hyvä olla palstanpitäjällä aina valmiina.

– Hyönteiset, jotka ilmaston lämpenemisen vuoksi ovat lisääntyneet lajeittainkin, löytävät herkkukasvin hajun mukaan. Mutta metsäkauriit alkavat olla pahimpia, niiden takia palstat on ympäröitävä aidoilla. Muuten syövät kaiken ja Ruissalossa niitä on extra mycket. Ja Hirvensalossa myös monia puutarhoja kaluttu täysin tyhjiksi.

Uudet herkut

Härkäpapu on nyt pop. Turun kauppahallin ainakin yhdessä leipomotontissa on useammanlaisia härkäpapurhekkua: piirakoita ja pastejouja. Suositatko aika kookaaksi kasvavan härkäpavun kasvatusta palstoilla?

– No, suositan. Upplannissakin se oli – sanoisinko – vähävaraisemmalle kansalle oikein perinteinen kasvi. Sitä viljeltiin aina aikaisen perunan yhteydessä. Aikainen peruna syötiin pois ja härkäpapu sai tilaa ja se syötiin myöhemmin ja maasta saatiin kaksi satoa.

– Härkäpapu tekee tyvivesoja ja ne, jotka oppii härkäpapua käyttämään, saa ehdottoman hyvää syötävää. Etenkin jos se on suomalaista ja tuoreen puoleista. Ikivanhana se maistuu pythonilta... Kannattaa varmistaa ostaessa, etteivät ole ikivanhoja. Ja pavuthan on aina ryöpättävä.

– Turun alueella myös köynnöspavut ovat suosittelavia, silloin vain täytyy olla teline tai salko niille. Kirjassa neuvotaan viljelemään myös toista lihan korvaajaa, soijaa.

Nälkäinen tomaatti ja kranttutilli

Kirjassa on vinkkejä kesäkauden lannoittamisesta muun muassa tomaateille.

– On muistettava, että kasvien täytyy olla pienessä nälässä, ne tekee kukkaa ja

hedelmää, kun ne kuvittelee, että ne tekee kuolemaa. On tehtävä siementä seuraavan sukupolven. Osaava ihminen ei anna siksi kerralla koko kauden lannoitusta vaan vähemmän vaihteittain, koska liika on liikaa ja silloin tulee vain lehtiä, varoittaa puutarhaneuvos.

Rapureseptistä on kirjasta luettavissa: Jos rapua osataan ryyssä ja maikutella, silloin saamme makunystyröihin kruunutillin satumaisen aromin ja mestarikokkien aikaansaaman hienon makuelämyksen. Rapu itse melkein unohtuu, kun pohjoismainen jalomauste pääsee oikeuksiinsa.

– Tilli on kranttutilli. Ylilannoitettu maa – ja tilli tykkää huonoa. Tilli täytyisi myös aina kylvää uuteen paikkaan. Tilli on vaatimaton. Tavallisen peltomaa ok tillille, mainitsen täällä kirjassa.

– Primööri-punajuuret ovat ruotsalaisten herkkua. Muun muassa kartanon rouvien ylivoimainen suosikki, Arno Kasvi tietää.

– Punajuuria keitetään pehmeiksi, viiriäisenmunan kokoisina, puolikaan kananmunan kokoisina, pikkasen naattiakin saa olla. Lautaselle ja viereen uudet perunat ja siihen voita, niin ei mikään ole sen parempaa. Eikä tarvii kuoriakaan, kuori lähtee keitetystä punajuuresta vetämällä. Tämän ovat suomalaiset missanneet. Ja aina kun on punaista, niin silloin siinä on rautaa.

– Aikaisesta punajuuresta pitäisi meillä tulla yhtä suosittu kuin aikaisesta perunasta. Ja helppo viljeltäväkin kyseessä.

Teksti: Jussi Nurmi

SAUTILA OY

Turkulainen kuljetusyritys kolmannessa polvessa

- Vaihtolavakuljetukset • Vaihtolavojen vuokraus • Koukkuvaihtolavakuljetukset yhdistelmäautoilla max. 120m³ • Sepeli-, sora- ja multatoimitukset • Lumiurakat
- Teiden kastelut • Nosturiauto kappalevarakuljetuksiin • Lavettikuljetukset • Kaivuupalvelut
- Maa-ainesten kuormausta • Pyöräkuormaajapalvelut

Riimukatu 11, 20380 Turku Puh. 02 242 6416 Fax 02 242 6335
0400 221 314 0400 221 316 email: sautila@sautila.com www.sautila.com

PARTURI KAMPAAMO

Puumatukku

Avoinna:
ma-ti-to-pe 9–17
ke 10–19
la 9–14

Maija Lehtiö
Halisten liikekeskus
Gregorius IX:n tie 8

20540 Turku
Puh. 02 2370 656
Gsm 040 5112 313

Hyvää äitienpäivää ja onnea valmistuneille!
Muista lahjakortit meiltä!
T: Maija ja Fanny

katajamäki

Aulis Katajamäki on syntyperäinen halislainen ja asunut Halisissa 70 vuotta. Nykyään hän asuu Uittamalla.

Loman viettoa Raasin korvessa

Vuosi oli -57 edellistä vuosisataa, tai tuhatta. Lomat sijoituivat meillä kolmella samalle viikolle. Me kolme olimme appiukkomme Antti, kälyni Veikko ja minä. Saimme idean viettää viisi päivää Yläneellä, Raasin korvessa. Meidän varusteisiin ei kuulunut, tuohon aikaan, teltoa eikä myöskään makuupussi. Mutta olihan kesä, joten eiköhän sitä pärjällä ilman niitäkin. Sodan, tuon kaiken puuttumisen aikana, oli keksitty myös paperinen patjapussi. Se oli ruskeasta, kuin kreppipaperista tehty kohtalaisen vahvaa ja myös jonkin verran joustavaa paperia. Niitä käytettiin oljilla täytettyinä, tilapäiseen majoittumiseen. Sellaiset pussit me hankimme. Emme kuitenkaan kulkenet täytetty patjapussi selässämme, vaan illan tullen työnnyimme jalat edellä pussiin ja vedimme huovan peitoksi.

Erään kylmän yön jälkeen, lämpötila oli nollan vaiheilla, nousin ylös ja tein reilunlaisen nuotion. Siinä lämmitellessäni aloin tuntea palaneen vaateen hajua, kunnes huomasin veryttelyhousujeni käryävän. Onneksi ne vielä silloin olivat puuvillaa, eikä keinokuitua. Sammutin kytevän tulen ja huomasin housuihini – niihin ainoihin – syntyneen kämmenen kokoisen reiän. Se jäi muistoksi. Kokemuksena, eläminen taivasalla oli pääosin hauskaa. Muistan, kun tulimme Savojärven rantaan kuumana päivänä. Veikon kanssa asetuimme mahalleen kalliolle ja joimme järvestä, jano kun oli. Antti otti repusta valkoisen emalimukinsa ja vettä siihen. Juomatta jäi. Se vesikirppujen piirileikki mikä mukissa vallitsi, vei Antilta juomisen halun. Eräänä päivänä poik-

kesimme metsässä olevan peltoaukean laidalla sijainneeseen taloon. Saimme kunnan vettä juodaksemme. Veikon mielestä isäntä kyllä katsoi haulikkoa seinältä, sen verran epämääräisiltä näyttimme.

Viimeistä edellisenä päivänä kuljimme kallioiden välistä notkelmaa, jossa oli yllättävän paljon käärmeitä. Saimme niistä yhden kiinni. Olimme kuulleet, että käärmeet karttavat tupakan hajua. Siis palamattoman. Meidän tutkimuksemme tulos oli, että se piti paikansa. Kun käärmeen eteen toi kepin, se iski välittömästi, mutta sille tarjottuun palamattomaan tupakkaan se ei iskenyt. Juuri käärmeiden karkoitukseen olimme tupakkaa varanneet. Me tupakoimattomat miehet. Nousimme tuosta käärmenotkelmasta kalliolle ja nukuimme laella olevassa sammalikossa, emmekä suoneet ajatustakaan käärmeille.

Aamulla astelimme Turkuun joltavalle maantielle. Olimme kävelleet noin kymmenen kilometriä, kun takaa tuli ”Karjakunnan” pakettiauto. Kuljettaja oli rohkea mies, koska uskalsi ottaa nämä rosvoilta vaikuttavat miehet kyytiinsä. Kertoi vieneensä lihaa Raasin leirillä olleille sotilaille. Niin pääsimme Turkuun, eikä tarvinnut kävellä tuota 40 km matkaa, niin kuin olimme aikoneet. Menimme Veikon luokse, mutta siellä emäntä oli sitä mieltä ettei sisälle ole tulemistä, ennen saunomista. Niinpä siinä sitten istuimme pihakeinussa ja odottelimme saunan lämpimistä.

Aulis Katajamäki

Turun kaupunki / Päivi Kosonen

Kumppanuuspöytä kutsuu vaikuttamaan

Millä tavoin haluaisit vaikuttaa oman asuinalueesi asioihin? Mitä tekemistä tai tapahtumia kaipaisit alueelle? Miten voidaan lisätä alueellista yhdessä tekemistä? Näihin kysymyksiin pohditaan vastauksia tänä keväänä käynnistetyissä alueellisissa kumppanuuspöydissä, joita tullaan perustamaan kaikille Turun suuralueille.

Kumppanuuspöydät ovat yksi osa aluetyön kehittämisen Turun mallia. Mallin tavoitteena on luoda säännöllistä yhteistyötä asuinalueella niin, että kaikilla alueen toimijoilla ja asukkailla on mahdollisuus olla mukana. Toiminta perustuu Turun kaupungin hallituksen päätökseen edistää yhteistyön mahdollisuuksia eri toimijoiden ja asukkaiden välillä. Taustalla on kaupungin strategiset ohjelmat sekä toimintatapa-ohjeet.

Turku on jaettu 9 suuralueeseen. Suuralueet koostuvat useista kaupunginosista. Nummi-Halinen suuralueeseen kuuluvat seuraavat kaupunginosat: Itäharju, Kohmo, Koroinen, Kurala, Halinen, Nummi ja Oriketo.

Kumppanuuspöydän tavoitteena on toimia alueel-

lisena vaikuttajaryhmänä, johon ovat tervetulleita asukkaat, asukas-yhteisöt ja yhdistykset. Osassa tilaisuuksia eli niin sanotuissa ”aluefoorumeissa” paikalla on myös kaupungin edustajia, kuten koulut, päiväkodit, nuorisotoimi, kirjasto ja seurakunta.

Kumppanuuspöydien tilaisuuksissa käsitellään suuralueen ajankohtaisia asioita, suunnitellaan tulevia tapahtumia sekä ideoidaan ja jaetaan ajatuksia alueen suhteen. Kumppanuuspöydän tavoitteena on koota alueen yhdistykset, yhteisöt ja asukkaat suunnittelemaan ja toteuttamaan alueen tulevaisuutta yhteisten tavoitteiden mukaisesti.

Nummi-Halisten ensimmäinen aluefoorumi pidettiin maaliskuun alussa Halisten uudessa nuorisotalo Huudissa. Oli hienoa nähdä, että paikalle oli saapunut monta asiasta kiinnostunutta. Ensimmäisen tunnin aikana esiteltiin aluetyön Turun malli sekä paikallaolijat pääsivät esittämään. Toisen tunnin aikana asukkaat ja järjestötoimijat pääsivät työpajamaisesti vaikuttamaan ja kertomaan ajatuksiaan alueen viestintään, kesän tapahtumiin ja itse aluetyön kumppanuuspöydän työskentelytapaan liittyen. Ryhmissä nousi esille mm. vuorovaikutus kau-

pungin ja asukkaiden välillä, kaavoitukseen osallistuminen ja sähköisen median hyödyntäminen viestinnässä.

Kevään aikana aluefoorumeita ja kumppanuuspöytiä on järjestetty neljällä suuralueella. On ollut mielenkiintoista huomata kuinka, kaupunkikulttuuri, osallistuminen, yhteinen ja yhteisöllinen hyvä sekä vaikuttaminen yhteisiin asioihin kiinnostaa ihmisiä yhä enemmän. Asukkaat ovat valmiita käyttämään omaa osaamistaan yhteiseksi eduksi. Yhteistyölle on jo olemassa paljon hyviä ja toimivia verkostoja ja mikä tärkeintä, on halua yhdessä tekemiseen. Tästä on hyvä jatkaa!

Merkitse jo kalenteriisi aluetyön syksyn päivämäärät:

- ti 5.9. klo 17–19 Aluetyön Turun mallin info ja avustajajärjestelmän uudistus
 - to 21.9. klo 17–19 Aluefoorumin ideointi- ja työskentelypaja
 - ti 3.10. klo 17–19 Nummi-Halinen aluefoorumi
- Paikat ilmoitetaan myöhemmin.

Lisätietoja
Anna Harmava
Aluetyönkoordinaattori
Turkuseura-Åbosamfundet ry
anna.harmava@turkuseura.fi
puh. 040 522 9063

TARTU UNELMIIN POP PANKISSA

Kerro tavoitteesi, me löydämme keinot sen saavuttamiseen. Kaikki on mahdollista pankissa, jossa sinua kuunnellaan. Varaa aika unelmillesi: www.poppankki.fi/lieto

POP Pankki
Lähellä ihmistä

Lieto, Hyvättylantie 10
Turku, Kauppiaskatu 9
www.poppankki.fi/lieto

VAIN ELÄMÄÄ
Uusi kausi keväällä 2017

www.maarianseurakunta.fi

Maarian
seurakunta

MESSUT JA HARTAUDET

Maarian kirkko:

*Messu klo 10 su 14.5., 28.5., 4.6., 11.6., 25.6., 9.7., 6.8., 13.8., 20.8., 27.8.

*Konfirmaatiomessu klo 10 su 18.6., 2.7., 15.7., 16.7., 23.7., 30.7.

*Viikkomessu su 28.5., 11.6., 18.6., 25.6., 2.7., 16.7., 23.7., 30.7., 13.8., 20.8. klo 17

*Lastenkirkko klo 17 su 4.6., 6.8.

*Laulukirkko su 9.7. klo 17

*Johannesmessu toukokuun ja elokuun viikossa sunnuntaina klo 17

* Hartaus kirkossa, seppeleenlasku ja vaelus Suvivirsikirkkoon Tuomiokirkkotorille su 21.5. klo 10

* Juhannusaaton kansanlaulukirkko Maarian kirkossa pe 23.6. klo 18

* Juhannuspäivän messu la 24.6. klo 10

Runosmäen srk-talo

su 14.5. klo 13 Jumalanpalvelus ja äitienpäiväjuhla

PERHEILLE

*Maarian pappilan tallin perhekerho ma 15.5. klo 9.30

*Maarian pappilan tallin vauvakerho ma 15.5.

klo 13.30

*Hepokullan perhekerho ti 16.5. klo 9.30

*Raunistulan perhekerho to 18.5. klo 9.30

*Kotimäen perhekerho pe 12.5. klo 9.30

*Yli-Maarian kesäperhekahvila pe 9.6., 16.6. klo 9-14

JUMPPAA KROPALLE

*Muistijumppa Kotimäen srk-talolla ke 17.5., 31.5. klo 13

RAAMATTUOPETUSTA

*Kaikille avoin raamattu- ja rukousryhmä Halisten srk-talolla ke 24.5. klo 18

*Raamattupiiri Runosmäen srk-kodilla ma 15.5. klo 17

MUSIIKKIA JA LAULUHETKIÄ

*Keväinen hengellisen romanimusiikin iltapäivä Maarian kirkossa 13.5. klo 16

*Kevätlaulajaiset Yli-Maarian srk-talolla la 8.6. klo 13

MUUTA OHJELMAA

*Pienipiiri Raunistulan srk-talolla ma 15.5., 29.5. klo 13

*Naistenpiiri Kotimäen srk-talolla ma 15.5. klo 13

*Lähetyspiiri Runosmäen srk-kodilla ke 17.5.

klo 12

*Vanha merimies muistelee Turun merimieskirkolla to 25.5., 29.6., 27.7., 31.8. klo 15

*Pappi paikalla Raunistulan srk-talolla keski- viikkoisin klo 13 (31.5. asti)

KEVÄT- JA KESÄMENOJA

*Ystäväntuvan kevätjuhla Runosmäen srk-kodilla ma 15.5. klo 13

*Kaikille avoin kevätjuhla Maarian pappilassa 18.5. klo 18. Keväisiä lauluja, Halisten kahvilan kuoro, runoesitys, tietokilpailu, hartaus, kakkukahvit.

*Kesäkahvila Raunistulan srk-talolla 14.6.–23.8. parillisten viikkojen keskiviikkoisin

*Juhannusaaton kansanlaulukirkko ja juhannusjuhla Maarian kirkossa ja pappilassa 23.6. klo 18

*Marian päivän messu 2.7. klo 17 Korois- tenniemellä. Pieni pyhiinvaelus messuun Maarian kirkolta klo 16.30.

*Jesari-ruoanjako perjantaisin (16.6. asti) klo 13–15, Jäkärlän ostoskeskus, Turun Nuorten Apu ry:n nuorisokahvila.

*Haliskahvila-ruoanjako tiistaisin ja torstaisin (15.6. asti) klo 13–15, Kardinaalinkatu 3 A.

*Vellikello-ruoanjako torstaisin klo 10–11.30

RUOANJAKO JA RUOKAILUT

*Jesari-ruoanjako perjantaisin (16.6. asti) klo 13–15, Jäkärlän ostoskeskus, Turun Nuorten Apu ry:n nuorisokahvila.

*Haliskahvila-ruoanjako tiistaisin ja torstaisin (15.6. asti) klo 13–15, Kardinaalinkatu 3 A.

*Vellikello-ruoanjako torstaisin klo 10–11.30

(15.6. asti) Runosmäen nuorisotalo, Piiparinpolku 13.

*Keittokeskiviikko 24.5. klo 12, Runosmäen srk-koti. 1,5 €/henk. lapset ilmaiseksi. Sisältää lämpimän keiton, juomat, leivät, kahvin ja jälkiruuan.

*Halisten sunnuntailounas su 28.5. klo 12, Halisten srk-koti. Aikuiset 2 €, yli 7-vuotiaat lapset 1,5 €, alle 7 vuotiaat ilmaiseksi.

TOIMITILAT

Maarian kirkko, Maunu Tavastin katu 2
Halisten srk-talo, Gregorius IX:n tie 8
Hepokullan srk-talo, Varkkavuorenkatu 23
Kotimäen srk-talo Arkeologinkatu 1, Jäkärlä
Maarian pappila, Sorolaisenkatu 4
Raunistulan srk-talo, Murtomaantie 12
Yli-Maarian srk-talo, Mittumaarintie 73

Muutokset mahdollisia.
Lisää tapahtumia ja ajankohtaiset tiedot
osoitteesta www.maarianseurakunta.fi

Hipanmäki Oy

Lakipalvelu Leinonen

Puh 040 7425 061

LPL

HUOLLOT JA KORJAUKSET
KAIKKIIN AUTOMERKKEIHIN.
MYÖS ILMASTOINTIHUOLLOT JA
DIAGNOSTIIKKATESTAUKSET.

AUTO-SALO

Kärsämäentie 4 Turku
Puh. 02 2539 331

Vuokra-asuntoja
KOTIKÄYTTÖÖN

Katso vapaat asunnot:
www.tvt.fi

TVT

TVT Asunnot Oy
Käsityöläiskatu 3, 20100 Turku
Avoimna: ma 10–17, ti–pe 10–16
Vuokraus, puh. (02) 262 4888

APTEEKKI Tampereentie

Palvelemme
ark 9-20 la 9-17

Tie terveyteesi

TULE TUTUSTUMAAN MYÖS KOSMETOLOGISEEN HOITOLAAN.

Meillä uutena
kosmetiikkasarjana
nyt myös L'Oréal'in
La Roche-Posay

LA ROCHE-POSAY
LABORATOIRE DERMATOLOGIQUE

Löydät meidät Tampereentien
PRISMA n kauppakujalta.

S-etukortilla saat Bonusta vapaan kaupan
tuotteista ja kosmetologin palveluista.

Vanha Tampereentie 108, Turku
p. 02 238 1457 www.apteekkitampereentie.fi

AVOINNA
JOKA PÄIVÄ
10-22
B-OIKEUDET

Herkullinen ja runsas KOTIRUOKALOUNAS noutopöydästä

- Lounas sis. runsaan salaattipöydän, tuoreen leivän, lämpimän ruuan, ruokajuoman (vesi, maito, piimä tai virvoitusjuoma), jälkiruuan sekä kahvin ja teen

Tervetuloa!

- Lounas tarjolla noutopöydästä
ark. 10-16

Listalta myös
köfte-lihapihvit, kebab-annokset ja grillattua broileria!

Puutarhakatu 10, TURKU
Puh. 0400 606 520
www.turkulounas.fi

LounasRavintola
METROPOL
Turku

10⁸⁰
€

Opaskirja on sopivan kokoinen vaikka päällystakin taskuun, havainnollistaa Erkki Kiiski kirjan luonnollista kokoa omissa käsissään.

Tuomiokirkko sai vihdoin oikean opaskirjan

Turun tuomiokirkosta on kirjoitettu lukuisia historian teoksia vuosien saatossa, mutta selkeä ja helposti mukana kulkeva opaskirja on antanut odottaa itseään tähän päivään asti.

Perjantaina 7. huhtikuuta Tuomiokirkossa julkistettiin kolme uutta kirjaa, joista yksi oli kovin odotettu opaskirja *Turun tuomiokirkko – opas seitsemään vuosisataan*. Oppaan tekijätiimistä löytyvät aiheelle tutut tekijänimet kirjailija **Tytti Issakainen**, seurakuntayhtymän intendentti emerita **Riikka Kaisti** ja valokuvaaja **Timo Jakonen** sekä Aurajoen rannalla Halisissa työhuonetta ja kotiaan pitävä graafinen suunnittelija **Erkki Kiiski**.

– Kirja ei tietenkään olisi niin hyvä ilman erinomaista ja asiantuntevaa tekstiä sekä rakkaudella otettuja valokuvia. Rinnalla tekoprosessissa kulki koko ajan myös ajatus siitä, että kirjaa täytyy pystyä käyttämään kuin matkaopaskirjaa kädessään, Erkki Kiiski kertoo.

Jokaisen käteen

Uusi opaskirja on saanut paljon kehuja juuri graafisesta ulkoasustaan ja näppärästä koostaan.

– Koko on erittäin harkittu, kertoo oppaan ulkoasusta ja taitosta vastaava Erkki Kiiski.

Uuden opaskirjan synnysässä taitolla oli erittäin suuri merkitys. Hyvä teksti ja kuvat auttavat taittajaa juuri oikean tunnelman ja otteen luomiseen valmiissa kirjassa.

– Kuvitus tällaisessa opaskirjassa on hyvin tärkeässä roolissa. Valokuvia kirjaan oli tarjolla varmasti yli tuhat kap-

paletta, joista valita. Valokuvaaja Timo Jakosen kädenjälkeen ja näkemykseen olen taittajana voinut aina luottaa sataprosenttisesti.

– Upeiden kuvien lisäksi kirjailija Tytti Issakaisen ja intendentti emerita Riikka Kaistin loistava teksti kruunaa ehdottomasti kokonaisuuden, hehkuttaa Erkki Kiiski innoissaan.

Kirjan tekijäkaarti halusi, että kirjasta tulee sellainen, että jokainen voi sellaisen halutessaan hankkia. Kirja on kevyt kantaa, ja sen voi kokonsa puolesta sujauttaa vaivattomasti vaikka kassiin tai käsilaukkuun mukaansa Tuomiokirkko-visiitille.

Lisäksi teoksen hinta haluttiin niin kuluttajaystävälliseksi kuin mahdollista, ja siinäkin onnistuttiin. Kirjan saa alle kahdellakymppillä.

Vastarannan Kiiski Aurajoen rannoilta

Erkki Kiiski ei ole syntyään turkulainen, mutta vuodet Turun Halisissa ja Aurajoen vastarannalla ovat juurruttaneet hänen jalkansa aina vain vahvemmin varsinaissuomalaiseen maaperään ja kulttuuriperintöön.

– Kyllä minä nyt jo tunnen kuuluvani tänne. Tämän oppaan teko oli minulle ehdottoman tärkeää tähän seutuun juurtumisen monivaiheisessa prosessissa, arvioi Erkki Kiiski tuntemuksiaan kotinsa

pihamaalla katseen levätessä turkulaisessa kansallismaisemassa.

Erkki Kiiski kertoo monesti pohtineensa nykyisellä kotipaikallaan suomalaisuuden juuria. Ajatus lipuu tuon tuostakin Aurajoen rantamilta lähellä olevan Ristimäen kaivauksille. Ja sieltä pitkin Halisten-Koroisten vesi- ja rantareittiä kohti kaupunkia ja sivilisaation syntyä. Tuomiokirkko paikana ja rakennuksena kuuluu ehdottomasti historian suuriin kulmakiviin Suomen historian eri vaiheissa.

– Toivon sydämeni pohjasta, että nyt valmistunut opas löytää tiensä mahdollisimman monen ihmisen käteen Tuomiokirkkoon tutustuttaessa. Takaan lukijalle, että kirja tarjoaa lukuisia selälaisia yllätyksiä, joiden olemassaolosta kovin harva tiesi ennen tätä teosta. Hankkika kirja, niin tiedätte tekin, vinkkaa Erkki Kiiski.

Teksti ja kuvat: Henri Kirkanen

Tytti Issakainen – Timo Jakonen – Riikka Kaisti – Erkki Kiiski: Turun tuomiokirkko – Opas seitsemään vuosisataan

Kirjapaja. 144 sivua. noin 320 kuvaa, piirrosta ja karttaa

Turun tuomiokirkko – Opas seitsemään vuosisataan esittelee havainnollisesti Suomen ainoaltauista kansallispyhäkköä. Opaskirjan avulla turkulaisen on kätevää tutustua Suomen ainoaan keskiaikaiseen katedraaliin ja esitellä sitä myös Turkuun tuleville vieraille.

Kirja johdattaa kirkossa vierailevan askel askelelta

aidoille tapahtumapaikoille. Holvien ja seinämaalausten, kappeleiden ja muistomerkkien, esineiden ja hautojen tarinat ja merkitykset avautuvat oppaan avulla. Kirja piirtää myös koko maan historian kaaren 1100-luvulta aina nykyaikaan asti.

Kirja on saatavilla Tuomiokirkon infopisteen lisäksi kirjakaupoissa sekä nettikirjakaupoissa. Hinta vaihtelee 13 eurosta 20 euroon.

Graafikko Erkki Kiiskin työhuone on kuin kirjapaino pienoiskoossa. Tulevan kirjan ulkoasu ja muoto hahmottuvat tietokoneiden ruuduilla lopulliseen muotoonsa lukuisten kokeilujen jälkeen.